

İZMİR YENİKALE BATAKLIĞININ KURUTULMASI ÇALIŞMALARINA DAİR BELGELER

Necmi ÜLKER

Osmanlı padişahı Abdülmecid'in tahta culusundan kısa bir süre sonra, 3 Kasım 1839'da Gülhane Parkı'nda ilan edilen *hatt-ı hümâyûn* ile Osmanlı İmparatorluğu tarihinde Tanzimat olarak bilinen bir devir başlatılmıştır. III. Selim ve II. Mahmud dönemlerinde uygulamaya konulmuş olan bazı yenilik hareketlerinin tecrübesi ışığında, devletin üst yönetici tabakasından gelen destek ve yeni bir anlayışla Tanzimat, Osmanlı İmparatorluğunu batı ölçülerinde modern bir devlet düzeyine çıkarma yolunda atılmış büyük bir hukukî adımdır. Tanzimatla birlikte, hiç şüphesiz, devletin modernizasyonu doğrultusunda çizilen yol ve yapılan yenilik hareketleri, Osmanlı hükümet ve idarî bünyesinde yeni ve modern bir anlayışın yerleşmeye başlamasında etkili olmuştur.

Büyük bir reform hareketi olarak nitelendirilen Tanzimat, idarî, adli, malî, askerî ve sosyal alanlarda yapılacak yenilik hareketleri ile modern bir devlet olma seviyesine ulaşacağı anlayışını ortaya koymuştur. Osmanlı devletinin kürtuluşünü yalnızca İslamî kaidelerin uygulanmasında, eski geleneklerin devam ettirilmesinde ve altın devir olarak kabul edilen kanunî Sultan Süleyman dönemine ulaşılmasında gören bazı devlet adamlarının(1) anlayışına karşı Tanzimat, yukarıda sözü edilen sahalarda yapılacak yeniliklerle modern bir devlet olma seviyesine ulaşılacağı anlayışını ve gereklerini ciddi bir biçimde ortaya koymuştur. Ancak, bilindiği gibi, yenileşme hareketlerinin çekirdeğini ve ağırlığını ordunun Avrupa orduları düzeyine getirilmesi konusu teşkil etmiştir.

Tanzimat'la getirilen yeni ve modern anlayışın kısa zamanda kökleşmemesi, konulan esasları, idarî kanun ve nizamları uygulayacak devlet adamlarının yeterince yetiştirilememesi ve yenilik hareketleriyle menfaatleri haleldar olan unsurların karşı faaliyetleri Tanzimat'tan umulan sonuçların gerçekleştirilmesine engel olmuştur.

---

1) Bernard Lewis, "Ottoman Observers of Ottoman Decline", *Islamic Studies*, Karachi, 1962, s. 83; Bernard Lewis, *The Emergence of Modern Turkey*, London, Oxford University Press, 1966, s. 56.

Tanzimat döneminde yeşerip kök salma imkanını bulamayan devletin modernleşmesi yolundaki çağdaş anlayış ve yenilik hareketlerinin, II. Abdülhamid döneminde yeniden gündeme geldiğini ve uygulama imkanlarının ortaya çıktığını görmekteyiz. Bu devrin aydın devlet adamlarından birisi olan Nafia Nazırı Hasan Fehmi Paşa'nın 26 Cemaziyel ahir 1297 / 24 Mayıs 1880 tarihli Başvekalet makamına verdiği *takrîr* ve ona ekli "Anadoluca İmalat-ı Umumiye Dair Lâyiha" başlığı altındaki geniş ve ayrıntılı rapor(2), bize bu Osmanlı Devlet adamının devletin modernleştirilmesi yolundaki fikirlerini açık bir biçimde sergilemektedir.

Hasan Fehmi Paşa Başvekalet makamına yazdığı adı geçen *takrîr*'in gerekçesinde "Osmanlı Devletinin, mülk ve milletçe, mâmur, zengin, geliri artmış, kendisini güçlüklerden kurtarıp istikbâlini sağlamış. . . hale gelmesinin, İmâlât-ı Nafia'ya ivedilikle girmesine bağlı olacağını " (3) açık bir biçimde dile getirmiştir. Nafia nazırı aynı *takrîr*'de "Hükümetin yollar, şimendiferler, nehirlerin ve sahillerin ıslahı, bataklıkların kurutulması gibi en lüzumlu teşebbüslere girişmek enerjisini göstermemiş olduğunu inkâr etmeye yer yoktur. Böylece memleketin geniş kaynakları kullanılmaz halde kalmıştır. Halbuki toprakları çok daha az elverişli olan birçok hükümetler milli servetlerini değerlendirmek için hiç bir şey ihmâl etmemişlerdir. . . Limanlarımız günden güne dolmaktadır. . . Kurutulması düşünülen bataklıklar şehirlerimizin kapılarına kadar uzanmaktadır. . ." (4) ifadesiyle devletin en sorumlu mevkiinde bulunan Sadrazama bayındırlık işlerinin ve ülkedeki kullanılmayan doğal kaynakların önemini vurgulamıştır.

Hasan Fehmi Paşa lâyihasında sözünü ettiği ve lüzumuna inandığı bataklıkların kurutulmasının önemine de değinmiştir. İşte bu çalışmamızda biz, İstanbul Başbakanlık Osmanlı Arşiv Dairesinde

---

2) Geniş bilgi için bkz. Celâl Dincer, "Osmanlı Vezirlerinden Hasan Fehmi Paşa'nın Anadolu'nun Bayındırlık İşlerine Dair Hazırladığı Lâyiha," *Belgeler*, cilt V-VIII (1968-1971), sayı 9-12, Ankara, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1971, s. 153-233.

3) C.Dincer, *a.g. mak.*, s. 154-155.

4) Charles Morawitz, *Les Finances Ottoman*, 1902, s. 185 den naklen Enver Ziya Karal, *Osmanlı Tarihi*, cilt VIII, Ankara, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1962, s. 459-60.

bulunan (5) İzmir Yenikale bataklığının kurutulmasıyla ilgili belgeleri değerlendirip devletin daireleri arasında yapılmış olan yazışmaları ve konuyla ilgili çalışmalar hakkındaki bilgileri ortaya koyacağız.

Orijinalinde 1506 numarası altında toplanmış olan yirmi bir adet belge, bize konuyla ilgili detaylı bilgiler sunmaktadır. Suretler biçiminde yazılıp bir araya toplanmış olan konumuzla ilgili bu belgeler, Aydın Vilayeti Meclis İdaresi dahil hemen hemen devletin bütün üst düzey kademelerinin konu ile ilgili müsbet mütalaalarını dile getirmektedir.

Sadrazam Kamil (Paşa) imzalı tezkereden (6) anlaşıldığına göre; İzmir'de halen (1888) inşaat çalışmalarının sürdüğü Yenikale (7) civarında bulunan bataklığın kurutulma ve düzenlenmesi konusunda Ticaret ve Nafia Nezareti'nden gelmiş olan *tezkere* ve ekleri (8) Meclis-i Mahsus-ı Vükelada incelendikten sonra, bu Meclis'in mütalaasıyla birlikte düzenlenen *mazbata* diğer evrakla beraber görüş için padişaha takdim edilmiş ve verilecek emre göre hareket edileceği ifade edilmiştir. Hümayun suretinden de anlaşılacağı üzere konu hakkında bilgi sahibi olan padişah II. Abdülhamid projeyi onaylamıştır.(9)

Meclis-i Vükela *mazbata*'sı, Ticaret ve Nafia Nezaretinin tezkeresi, rapor tercümesi ve Aydın Vilayeti Meclis İdaresi'nin *mazbata*'sı konu hakkında geniş bilgi vermektedir.(10) Malumat olarak birbirlerini tamamlayan bu belgeler, Yenikale istihkâmı yakınındaki bataklığın burada yerleştirilecek olan padişah askerinin,

---

5) Bu konuyla ilgili bir dizi resmî yazışmaların suretleri, adı geçen arşivde Yıldız Esas Evrakı, Kıs. no. 36 Ev. no. 370 Zarf no. 141 Karton no. XIII de bulunmaktadır. Bu lâyihanın İstanbul Osmanlı Arşiv Dairesindeki varlığını haber veren Prof.Dr. Zeki Arıkan'a burada teşekkürlerimi sunarım.

6) I no'lu belge, 29 Kasım 1888. Aydın Valisi Kamil Paşa ile ilgili bilgi için bkz. Sevim Arslan, *Mehmet Kâmil Paşa'nın Aydın Valiliği (1895-1907)*, E.Ü. Ed.Fak.Tarih Böl. Lisans tezi; Mehmet Ali Keskin, *İzmir Valileri (1390-1989)*, İzmir, Karınca Mataacılık ve Tic. Ort., 1989, s. 68-74.

7) Necmi Ülker, "İzmir Sancakkalesi ve Şehitliği, *Birinci Askerî Tarih Semineri, Bildiriler*, II, Ankara, Genkur. Basımevi, 1983, s. 263-84.

8) V no'lu belge, 29 Ağustos 1888; VI no'lu belgede konuyla ilgili muhtemel masraflar ayrıntılı olarak verilmiştir.

9) II no'lu belge, 29 Teşrin-i sani 1888.

10) Sırasıyla III, V, VI, X no'lu belgeler.

civar köyler ve İzmir şehri halkının sıhhatlerini menfi yönde etkileyeceğine kesin gözü ile bakıldığından, halkın ve askerinin genel sıhhati için adı geçen bataklığın kurutulmasının gerekli ve hatta elzem olduğu fikri ileri sürülmektedir. Ayrıca, bataklığın kurutulması sonucu elde edilecek geniş bir sahanın da istihkâm askerinin tâlim ve terbiyesi ve çadır kurmaları için faydalı bir alan teşkil edeceği de ifade edilmiştir. Bu çalışmaların beş sene gibi bir zaman alacağı ileri sürülerek bu iş için en az 35.000 işçinin çalışması gerektiği tahmin edilmiştir.

Şüphesiz Yenikale bataklığının kurutulması için gerekli olan kum, çakıl ve toprak da üç buçuk kilometre uzaklıkta olan Narlidere yakınındaki dağdan, demiryolu döşenmek suretiyle adı geçen bataklığa getirilmesi düşünüldüğü de *Meclis-i Vükela Mazbatası*'nda kayıtlıdır. Bütün bu işler için gerekli olan meblağ 641.000 guruş olarak Fen Hey'eti tarafından hesap edilmiş olup bu para *Menafi Sandıkları*'nda âşar'a ek olarak *yol parası* veya *nafia parası* adı altında 1.000 guruştan fazla toplanmış olan meblağdan finanse edilecekti. Başka bir deyişle Yenikale Bataklığının kurutulması için gerekli olan mali kaynak, devlet hazinesine dayanmaksızın, hazır durumda idi.

Diğer taraftan bataklığın kurutulması ameliyesinin masrafları Ticaret ve Nafia Nezareti tarafından hesaplanarak 515.000 guruşun gerekli olduğu ortaya konulmuştur. (11) Adı geçen bataklığın kapsadığı alan 200.625 arşun kare (12) olarak bulunmuş ve kurutulması için 200.652 arşun mik'ab yani 86.000 metre küp toprağın gerekli olduğu hesaplanmıştı(13). Bataklığın kurutulması için yapılan hesapları gösteren rapora göre, bu amaç için inşa edilecek dekovil hattı beygirle çekilecek olursa meblağ 656.000 guruşa, lokomotif vasıtasıyla çekilir ise toplam yekûn 641.000 guruşa mal olacaktı.(14)

---

11) V no'lu belge, 29 Ağustos 1888.

12) 1881 yılına göre mimar arşun'u= 24 parmak, 1 parmak = 12 hat, = 1 hat= 12 nokta idi. Bkz. Halil İnalçık, "Introduction to Ottoman Metrology, " *Turcica: Revue d'études Turques*, tome XV, Paris, 1983, s. 339; M. Zeki Pakalın, *Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, I, İstanbul, Milli Eğitim Basımevi, 1946, s.88; X no'lu belge.

13) VI no'lu belge.

14) Aynı belge.

Yenikale istihkâmı yakınında, güney ve batı kısmında yer alan geniş bataklığın acil olarak kurutulması isteğinin iki ana sebebi vardır. Bunlardan birisi, daha önce de ifade edildiği gibi, istihkâm inşaatının tamamlanmasıyla orada yerleştirilecek askerin, hatta civar köyler ve İzmir halkının temiz havalı ve sıhhatli bir yaşam sürmelerini temin etmek, diğeri ise istihkâm askerinin ihtiyacı olan geniş bir alana olan ihtiyaçlarını karşılamaktır. Bu işin finansmanı devlet hazinesinden talep edilmeyecek, bu iş için gerekli olan bütün masraflar Aydın Vilayeti, 23 Şaban 1305 / 13 Nisan 1888 tarihli bir yazıyla Osmanlı Hükümetine bildirmişti. (15)

Bataklık kurutma işleminin böylesine acil bir duruma gelmiş bulunması yalnızca "memâlik-i mahrûse-i şâhânenin en ma'mur bir belde-i cesimesi civarında böyle ihlâl-i havayı mûcib surette mevcûd olan bataklığın ref' ve imhâsı" (16) olarak belgede tanımlanan İzmir'in öneminden değil, aynı zamanda bu bölgeye 1888 yılında yoğun bir şekilde yağan yağmurların bataklığı *lebâleb* doldurulmasından ve bataklığın bu bölgede sürekli sağlığı tehdit edici bir unsur olmasından ötürüdür. Bu duruma ek olarak, belgelerde de ifade edildiği gibi, yaz mevsiminde ısı sebebiyle bataklık suyunun içinde bulunan bitki ve mikro-organizmalardan çıkacak olan pis koku yanında öldürücü salgın hastalıkların öncelikle istihkâmdaki askere ve civar halkına menfi yönde etki yapıp hastalanmalarına sebep olacağı keyfiyeti kurutma işlemlerinin aciliyetini ortaya koymuştur (17). Bu hususta İzmir Askerî Hastahanesi doktorlarının ve Cezâyir-i Bahr-ı Sefid ve Kıl'a-ı Şâhâne Ser Tabibi Miralay İshak'ın da katıldığı bir sıhhat raporu hazırlanarak adı geçen bataklık ve çevresinin, öncelikle Yenikale istihkâmı yapımında çalışmakta olan piyade, topçu ve istihkam askerinin öldürücü bir hastalık olan hummaya tutulabileceği ve pek çok sayıda padişah askerinin telef olacağı ifade edilmiştir (18).

Başta vali olmak üzere Aydın vilayeti yetkililerini, devletin üst kademedeki nazırları ve Osmanlı ordusunun İzmir komuta kademedeki subayları meşgul eder Yenikale bataklığının kurutulması

---

15) XVIII no'lu belge, 23 Nisan 1888.

16) Aynı belge.

17) Aynı belge.

18) XX no'lu belge, 9 Mart 1888 tarihli rapor sureti.

meselesi, hiç şüphesiz, İzmir gazeteleri tarafından geniş bir şekilde ele alınmıştır. Özellikle *Hizmet* gazetesi bize bu konuda ayrıntılı bilgiler vermektedir.

Halil Rifat Paşa'nın Aydın Valiliği (1889-91) (19) döneminde Yenikale istihkâm ve bataklığının kurutulması konularında geniş çaplı bir faaliyetin olduğu bilinmektedir. (20) Bataklığı ıslah etme çalışmalarına dolgu maddesinin taşınması için çok gerekli olan demiryolu (dekovil) hattının döşendiği ve bu konuda sorumlu olacak bir komisyonun kurulduğunu öğrenmekteyiz. Aydın vilayet yetkililerinin bu konu üzerine ciddiyetle eğildiğini ve "Bataklık Kurutma Komisyonu" kurulduğu hakkında *Hizmet* gazetesi bilgi vermektedir. (21) *Hizmet* gazetesinin verdiği bilgiye göre 3 şubat ile 3 mart 1880 tarihleri arasında bataklığın kurutulması faaliyetlerine büyük bir hız verilerek 6, 400 arşun'luk (700 metre kare) bir alan 500 vagon taş ve toprak dökülerek kurutulması başarılmıştır. (22) Aydın valisi Halil Rifat Paşa'nın da bizzat bataklığın kurutma işlerine eğilmesi ve yakından ilgilenmesi sonucu İzmir şehrinin tüccar, memur ve halkından, gazete tarafından "vatanseverlik" olarak nitelendirilen bir hayli maddi yardım iane olarak toplanmıştır. (23)

---

19) *Hizmet*, 22 Temmuz 1890; Vali Halil Rifat Paşa'nın 1. ve 2. görevleri sırasında İzmir için yaptığı hizmetler: İzmir ve Aydın Mekteb-i İdadisi'nin kuruluşu, muhacirler için Değirmen Dağı'nda yapılan mahalle, Karantina'daki askeri hastahane, yolların düzeltilmesi, o zaman kadar kıralık binalarda görev yapan İzmir Belediyesi'ne bir bina yapılması. *Hizmet*, 18 Nisan 1891, sayı 444; M. Ali Keskin, a.g.e., s. 61-62 ve Mehmet Okurer, *İzmir Kuruluşları Kurtuluşu*, İzmir, Ticaret Matbaacılık T.A.Ş., tarihsiz, s. 124-6 da vali ile ilgili kısa bilgiler vardır.

20) *Hizmet*, 3 ve 7 Teşrin-i evvel 1891 ve 489 ve 490 no'lu sayılar.

21) *Hizmet*, 1 Şubat 1890. Başkan: İzmir Belediyesi II. Daire reisi Emin Bey, üye: İstihkam inşaat komisyonu sorumlusu Bnb. Hacı Hakkı Efendi, üye: Razaman, üye: Fotaki Efendi. Bu komisyon İzmir vilayet Defterdarlığına karşı sorumlu idi. Kurutma işleminin teknik kontrolü ise Topçu Miralay Ahmed Bey, demiryolu inşaat yetkilisi Şerafettin Bey ve Bnb. Hakkı Efendi'ye verilmiştir.

22) *Hizmet*, 29 Şubat 1890 ve 18 Mart 1890 tarihli nüshalarında konuyla ilgili ayrıntılı bilgi vardır. Habere göre her vagon bir buçuk metre mik'ab toprak taşımaktadır.

23) Yevmiye olarak yardım edenlerin isim ve yevmiye miktarlarına ait bilgi ve listeler *Hizmet*'in aşağıdaki nüshalarında verilmiştir: 22 Temmuz- 19, 28 Ağustos- 8, 20 Eylül- 14, 21 Teşrin-i evvel 1890. Ayrıca hizmetlerinden ötürü Bnb. Hakkı Efendi'nin rütbesi kaymakamlığa yükseltilmiştir. *Hizmet*, 6 Ocak 1891, sayı 415.

Devletin üst kademeleri arasında yapılan uzun yazışmalar, Aydın valisinin ve Binbaşı Hakkı Efendi'nin koordineli ve yoğun çalışmaları sonucu başarıya ulaşılmış, İzmir'in havasını bozan ve özellikle sivrisineklerin barınağı ve üreme alanları haline gelerek halkın sağlığını menfi yönde etkilemekte olan Yenikale ve buraya ek olarak Liman kalesi (24) bataklıklarının kurutulması, Osmanlı padişahı Abdülhamid'e izafeten Hamidiye adı verilen Yenikale istikâmı inşaatının tamamlanmasından (24) hemen hemen bir yıl kadar bir süre sonra bitirilebilmiştir. (26) Böylelikle, hem asâkir-i şâhâne'nin ve halkın sıhhatlarının korunması açısından Yenikale ve Liman kalesi bataklıkları kurutulmuş, hem de İzmir körfezi ve şehrinin güvenliğini sağlayacak olan, modern silahlarla donatılmış bir istihkam hizmete sokulmuştur.

Sonuç:

Bataklıkların kurutulup yararlı alanlar veya tarıma elverişli hale getirilmesi tam anlamıyla gerçekleştirilememiş olan bugünün Türkiye'sinde, belki de bu konuda ilk ciddi teşebbüsün 1880 yılında Aydın bir devlet adamı olan Nafia Nazırı Hasan Fehmi Paşa tarafından yapılmış olduğunu varsayabiliriz.

Diğer yandan, bu çalışmamıza konu teşkil eden ve İzmir'in havasını yüzyıllardan beridir bozmakta olan Yenikale bataklığının kurutulması çalışmalarının başarılı bir şekilde sonuçlanması ile 300.000 nüfuslu İzmir halkının sıhhati de korunmuş oluyordu(27). Aydın Vilayeti'nini yerinde bir teşebbüsü ile Osmanlı Hükümetini adı geçen bataklığın kurutulması konusunda uyarması ve devletin *Meclis-i Vükela'sı* Ticaret ve Nafia, Maliye, Dahiliye Nezaretleri, Seraskeri gibi üst düzey kademelerinin harekete geçirilmesi dikkat çekici bir husustur. Yenikale istihkâmının yapım çalışmalarıyla gündeme gelen bataklığın kurutulması meselesinde, hiç şüphesiz, öncelikle bu müstahkem mevkiide görev yapacak olan asâkir-i şâhâne'nin sıhhatleri ön planda düşünülerek teşebbüse geçildiği muhakkaktır.

---

24) Necmi Ülker, "İzmir Liman Kalesi", *Bilim Birlik Başarı*, İzmir, 1983 sayı 36 (37), s. 17-20.

25) *Hizmet*, 6 Mayıs 1890; *Hizmet*, 19 Ağustos 1890.

26) *Hizmet*, 6 Kanun-i sani 1891.

27) *Hizmet*, 18 Nisan 1891.

Öncelikle, başta vali olmak üzere Aydın vilayeti yetkililerinin, sonra da Osmanlı Devletinin böylesine insan sağlığını yakından ilgilendiren bir konuda duyarlı davranıp harekete geçmesi ve bataklığın kurutulması hususunda ciddi tedbirler alıp, gereğini yapmaları bize hem Osmanlı devlet adamlarının, hem de mahalli idarecilerin devlet askeri ve halkın sıhhatlerine ne derece önem verdiklerini gösteren somut bir örnektir. Daha da önemlisi Osmanlı devlet adamlarının böyle bir konuya bakışı ve eğilmekte gösterdikleri hassasiyet ve sonuca ulaşmakta başarı göstermeleri, Tanzimat'tan beri yönetici düzeyindeki Osmanlı aydınlarının ne derece modern fikirlere yatkın hale gelmiş olduklarını, devletin ihtiyaç ve menfaatleri yanında bölge halkının sıhhatlerini de düşünerek hareket ettiklerini gösteren ilginç ve dikkat çekici bir olaydır. Bütün bu gelişmelere rağmen, aydın devlet adamlarının bu tür teşebbüs ve faaliyetlerinin üretim, teknoloji, sanayi ve ticaret gibi alanlarda da başarıya ulaşamaması, devletin ve halkın ihtiyaçlarına cevap veren kurumların yeterince modernize edilememiş olmaları, Osmanlı İmparatorluğunun çağın gerisinde kalmasını ve I. Cihan Harbi ile birlikte tarihe karışmasını önleyemedikleri de bir gerçektir.

I- TEZKERE-İ SADÂRET SÛRETİDİR

Numro : 1506

1 İzmir'de derdest inşâ bulunan Yenikale istihkâmı civarında olub sıhhat-i umûmiyeyi ihlâl etmekte olan bataklıkın imlâsı / ve tesviye masarufı hakkındaki iş'ar mahalli üzerine Ticâret ve Nâfia Nezâret-i celilesinden meb'ûs tezkere takımıyla Meclis-i Mahsûs-ı Vûkelâ'da / bi'lmütalaa olbâbda kaleme alınan mazbata evrak-ı müteferriasiyla beraber 'arz ve takdîm kılınmağla münderecatı husûsunda her ne vechile emr ve ferman-ı hümâyûn / cenâb-ı pâdişâhî şeref müteallik buyurulur ise mantûk-ı münîfi infâz edileceği beyânıyla tezkere-i senâveri terkîm kılındı efendim.

Sadrazam

Kamil

Fî 5 Rebiyûlahır sene 306 ve

Fî 26 Teşrîn-i sâni sene 304

II- HÂMiŞ SÛRETİDİR

Reside-i dest-i ta'zîm olan işbu tezkere-i sâmiye-i sadâret-penâhileri Meclis-i Vûkelâ'nın melfûf mazbatası ve evrâk-ı müteferria ile / manzûr-ı âli olarak olbabda şerefsâdır olan irâde-i seniye-i cenâb-ı pâdişâhînin tenzîliyle mazbata-i mezkûre ve evrâk-ı ma'ruza / iade kılınmış olmağla olbâbda.

Fî 7 Rebiyûlahır sene 306 ve

Fî 29 Teşrîn-i sâni sene 304

III- MECLİS-İ VÛKELÂ MAZBATASI SÛRETİDİR.

İzmir'de derdest inşâ bulunan Yenikale istihkâmı civârında olub havâyı ifsâd eden bataklıkın imlâsı hakkında Aydın vilâyetinden / vuku'bulan iş'ardan bahisle bazı ifâde-i mutazammın Ticâret ve Nâfia Nezâreti'nden meb'ûs tezkere evrak-ı müteferriasiyla beraber meclis-i acızanemizde / kıraat olundu. Hulâsaten mealinden müsteban 2 olunduğu üzere mezkûr istihkâmda müstahdem asâkir-i şâhâne ile kurâ-yı mütecâvire ve İzmir şehri ahalisinin // sıhhatlerini ihlâl etmekte olan işbu bataklıkın imlâsı sıhhat-i umumiyenin

muhâfazasını istilzâm edeceğ gibi istihkâmda bulundurulacak / asâkir-i şâhânenin ta'limine ve çadır kurulmasına müsâid bir meydân-ı vâsi' ihdâsına da hizmet edeceği derkar olub ancak bu işde amele-i / mükellefe istihdâmı takdirinde i'mâlâtın beş sene kadar bir müddet devam etmesi ve 35.000 nefer derecesinde amele istihdâmı lâzım gelerek / bu sûret ise külfeti mûcib olacağından andan sarf-ı nazarla esnâ-yı ameliyâtta kullanılmak üzere Narlıdere nâm mahal ile kurbunda kâin / cebele kadar 3500 metro tûlunde ve dikovil usûlünde olmak ve lokomotif vâsıtasıyla cerr edilmek üzere dar bir demiryol / inşâsıyla oralardan çakıl ve kum ve toprak celb edilerek mezkûr bataklığın doldurulması ve bununla olbâbda ihtiyârî iktizâ / eden masârıfın mecmuu 641.000 guruşa vâsil olacağı heyet-i fenniye tarafından yapılan hesabdan anlaşılmasıyla masarîf-ı merkûmenin / Menâfi' Sandıkları mürettebatından başka vilâyetçe mukaddemâ tarîk ve meabir inşâati için aşâra zamimeten zira'dan istihsâl kılınmış ve gayri ez-sarf / şuna buna ikrâzen ve ta'vîzen verilmiş olan 1.000.000 guruşu mütecâviz akçanın bi'ttahsil tesviyesi dermeyân olunmuş ve mezkûr bataklığın / imlâsındaki lüzûm musaddık olduğu gibi ameliyâtının ve masârıfının ol vechile irâ ve tesviyesi dahi mûnasib görünmüş olmasına mebni ber mûcib-i iş'ar / icrâ-yı icâbı zımnında nezâret-i müşarûnileyhâya mezuniyet i'tâsı mûnheda bi't tezkir tezkere-i mebhûse arz ve takdîm kılındı ise de kâtibe-i ahvalde / emr ü fermân hazret-i veli ü'l-emr efendimizindir.

Fi 5 Rebiyûlahir sene 306 ve Fi 27 Teşrin-i sâni sene 304

Dâhiliye Nâzırı	Bahriye Nâzırı	Serasker	Şûra-yı Devlet Reisi
Münir	Hasan	Ali Saib	Arifi
Şeyhülislâm	Sadr-ı Azam	Maarif Nâzırı	Ticaret ve Nâfia Nâzırı
Esad	Kâmil	Münif	Zihni
Evkâf-ı Hümâyûn Nâzır	Mâliye Nâzırı Vekili	Adliye Nâzırı	
Mustafa	Agop	Cevdet	
Hâriciye Nâzırı	Âmed-i Divân-ı Hümâyûn	Sadaret Müsteşârı	
Said	Tevfik	Şeket (Nâmizâç)	

Meclis-i Mahsûs-ı Vükela'nın işbu mazbatası evrâk-ı melfûfe ile manzûr-ı âli olması ve ileride de demiryol hattı geçmesiyle yâhud / diğer sebeble onları yed-i icabına geçecek olur ise mezkûr istihkâmın ehemmiyeti zail olacağı derkâr olduğundan hilâf-ı merzi-i / âli öyle bir hâl vukuuna aslâ meydan verilmemesi zımnında takayyüdât-ı mütehadîye ifâ olunmak ve aksi hâl memuriyet aidesi / hakkında müstelzim la'n ve nefriye olacağı gibi mesuliyet-i şedîdeyi dahi dâi olacağı lâzım gelenlere iyice / tefhîm kılınmak üzere ber-mûcib-i tezkir ve istizân icrâ-yı icâbı husûsuna irâde-i seniyye-i hazret-i hilâfetpenâhi şeref-mûteallih / buyurularak evrâk-ı ma'rûza iade kılınmış olmağla olbabda.

Fi 7 Rebiyûlahir sene 306 ve Fi 29 Teşrin-i sâni sene 304

**V- TİCÂRET VE NÂFİA NEZÂRETİNDEN MAKÂM-I SADÂRETE
YAZILAN TEZKERENİN SÛRETİDİR.**

İzmir'de derdest inşâ bulunan Yenikale istihkâmı civârında vâki olub havâyı ifsâd eden bataklığın imlâsına ve bu yolda sarfı tahmin edilen 515.000 guruşun tesviyesine ait mutâlaattan bahisle istizân keyfiyete dâir eden vilâyet-i celîlesi İdare Meclîsi'nden / Dâhiliye Nezâreti celîlesine irsâl olunub Maliye Nezâreti celîlesinden cânib-i nezârete gönderilen mezbata ve ol bâbda Dâhiliye Nezâreti celîlesinden / ba- tezkere vurûd eden tezkere-i âliyye-i Seraskerî ile Cezâyir-i Bahr-ı Sefîd Müfettişi Ferik saadetlû Asaf Paşa hazretlerinin tahrirâtı ve bunların melfûfâtı//mutâlaa ve bazı cihetleri hakkında vilâyet-i müşârûnileyhâ ile muhabere olundu. İş'arat-ı mahalliyede meb'ûsun-anh bataklığın mezkûr istihkâmda /müstahdem asâkir-i şâhâne ile kurâ-yı mütecâvire ve İzmir şehri ahâlisinin sıhhatlerini ihlâl etmekte ve bundan dolayı bir takım il-el-i mazarra / zuhûra gelmekte olduğu gibi ileride işbu istihkâmda bulundurulacak asâkir-i şâhânenin ta'lim ve taallümüne ve çadır kurulmasına müsaid / o civarda hâli bir mahal bulunmayub mezkûr bataklık imlâ olunur ise hem sıhhat-i umumiyenin muhâfazasına hizmet ve hem de vâsi' bir meydan ihdâs / edilmiş olacağı ve fakat bu işde amele-i mükellefe istihdâmı tedbirine müracaat olunsa 30.000 kişinin beş sene müdematiyen çalıştırılması iktizâ/ edib halbuki maslahatın o kadar müddet tehiri câiz olamayacağı beyaniyle Narlıdere nâm mahal ile kurbunda kain cebele kadar / 3.500 metro tûlunde ve dikovil usulunde olmak ve fakat bargirle cerr olunmak üzere

dar bir demiryolu temdidıyla / oralardan çakıl ve kum ve toprak celb edilerek mezkûr bataklığın doldurulması ve masârif-ı muhammenesinin dahi tarik ve maabir / inşaatı için mukaddemâ Nafia Parası nâmiyla vilâyetce ahaliden toplanmış olan mebâliden gayr-ı ez-sarf şuna buna karzen ve kuraklık / sebebiyle dahi ahaliye ta'vizen verilmiş olan ve 1.000.000 guruşu mütecâviz bulunan akça'nın yerli yerinden ahz ve istifâsıyla ondan tasviye / olunması münâsib olacağı gösterilmiştir. İş'arat-ı vâkıaya nazaran zıkr olunan bataklığın imlâsı elzem olub bu işde amele-i mükellefe istihdâmı / câiz ve husûl-ı maksada dahi kâfi olamayacağı anlaşıldığından ve şu yerin talingâh-ı askerî ittihâzı mukarrer olmasına göre ameliyâtının / imtiyâz tarikiyle birine ihâlesine de muhal olmadığından mezkûr bataklığın ber-minvâl-i mukarrer imlâsı eslem-i tedbir ise de imâlat-ı mebhûsenin / masârıfı mahalline 515.000 guruş tahmin edilmiş olub halbuki Heyet-i Fenniye'nin tetkik ve tahminine göre mezkûr demiryol / bargirler ile cerr edildiği halde masârıfı 656.000 ve lokomotifle cerr olunduğu takdirde 641.000 guruşa / bâli' olacağı gibi işbu tahmin dahi demiryolu'nun tek hat olarak inşası esasına müstenid olub hatt-ı mezkûr şâyet vilâyetin mütâlaası / mücibince bargirler ile cerr olunmak üzere yapılırsa ikinci bir hattın veyahut birçok hutût-ı itiraziyenin daha tesisi lâzım // gelerek o suretle de masârıfın izdiyâdı tabii bulunduğu hattın hayvan ile cerri tasavvurundan sarf-ı nazarla lokomotif / ile cerri şıkkının tercihi muvâfık olacağı heyet-i mezkûre cânibinden verilen raporda ifâde olunmuş ve mahalli iş'arında / gösterildiği vechile mezkûr bataklığın tathirinden sonra işbu demiryol edevâtının yine vilâyetce bazı tesisât-ı nâfiada isti'mâl / olunacağı derkâr olub mezkûr raporun tercümesiyle evrâk-ı sâire leffen ve iki kit'a harita dahi maan takdim kılınmış olmağla mezkûr Nafia / Parası Menâfi' Sanduk'ları mürettebâtından başka vilâyet-i müşarûileyhâca mukaddemâ târik ve maabir inşaatı için aşâra zamimeten zirâ'dan / istihsâl edilmiş olduğu cihetle bunun bakiyesinden bir miktârının dahi işbu ameliyât-ı nâfiaya sarfı münâsib görünmekle mezkûr bataklığın Heyet-i / Fenniye'ce tasvib ve tercim olduğu üzere imlâsı muvâfık irâde-i aliyye-i cenâb-ı sadâretpenâhileri buyurulduğu halde ifâ-yı muktezası zımnında / vilâyet-i müşarûnileyhâya emr ve mezûniyet ve nezârete dahi ma'lûmat itâsı bâbında emr ü fermân hazret-i veliü'l-emrindir.

Fî 2 Muharrem sene 306 ve Fî 29 Ağustos sene 306

Nâzır-ı Ticâret ve Nafia

Zihni

**VI- İZMİR CİVÂRINDA VÂKİ OLUB YENİ KALE'YE KURBİYETİ
HASEBİYLE UMUMUN VE ALE'L-HUSÛS O CİHETTE ARÂMSÂZ
ASÂKİR-İ ŞÂHÂNE'NİN MUHÂFAZA -İ SİHHATİ İÇÜN KURUTULMASI
LÂZİM GELEN BATAKLIĞA DAİR RAPORUN TERCÜMESİ SÛRETİDİR**

Mezkur bataklığın sathı 200,652 murabba arşun olduğundan işbu sath üzerine ferş edilecek toprağın dahi/ 200,652 mik'ab arşun yani 86,000 mik'ab metro olacağı hesab olunmuştur. Mezkur toprak takriben üç kilometro /bu'd ve mesafeden celb edileceğinden bargirle cerr olunmak üzere tesis edilecek dikovil demiryolu için hesab-ı âcizâneme / göre müddet-i amelîyat üç yüz gün yani bir sene itibariyle yevmi on iki bargir ile yarım mik'ab metroluk yüz yirmi yedi adet vagon isti'mali iktiza eder // Bârgir vâsıtasıyla cerr edilmek usûlu kabûl olunduğu ve tesis edilecek yollar için tûl-ı âzam 3.500 metro itibâr / kılındığı takdirde zirdeki cetvelde görüleceği vechile kurutma amelîyatının 656.000 guruşdan dün olmayacağı / anlaşılıyor. Bundan başka yol üzerinde lâ-yenkîti' âmed ü şûd edecek olan on iki adet katâr yekdiğerinin serbestçe hareketine / mâni' olacağından bu mahzuru def için herhalde ya ikinci bir hattın daha ihdâsı veya bir çok yerlerde hutût-ı ihtirâziye inşâsı / lâzım gelüb şu sûretin de masarîf-ı muhammeneyi hayluca tezyîd edeceğı tabiidir. halbuki lokomotif vasıtasıyla cerr edilmek usûlu / tercih edildiğı sûrette aynı amelîyatın zirdeki cedvelden müstebân olacağı vechile 641.000 guruş masarîfla icrâ / edileceğı muhakkaktır. İşbu makâleye nazaran vilâyetin fi 24 Şubat sene 304 tarihli mazbatasında dahi teklif olunduğı üzere mezkûr usûl-ı âhîrin kabûlünde daha ziyâde menfaat olduğu ve amelîyat masarîfının vilâyetten beyân olunduğı gibi 515.000 guruş olmayub 641.000 guruşdan ibâret bulunduğı gösterilmiştir.

Bârgir vasıtasıyla cerr olunur dikovil demiryolu

Guruş

230.000 Elli santimetro arzında ve 3.500 metro tûlünde yol için iktizâ eden yol edevâtıyla yarım metro mik'abluk 120 / adet vagounun İzmir'de teslim edilmek üzere fiatı.

37.500 7.500 metro tûl üzerine hattın imalat-ı turabiyesi ve on beş santimetro irtifâında meyan molozu ferş/ ve yol edevatının vâzı masarîfı.

9.000	Hattın hüsn-i halde muhafazasıyla sürülme masârîfî
18.000	Beheri 1.500 guruşdan on iki adet bârgır.
22.000	Bir sene zarfında bârgırın yem masârîfî//
7	43.200 Şehri üçer yüz guruşdan on iki nefer koşucu
7.200	Yüz ellişer guruşdan dört nefer seyis.
258.000	86.000 metro mik'ab toprağın kazma ve tahmil ve düzeltme masârîfî
624.900	
21.100	Mecmû'-ı masârîfın takriben yüzde beş nîbetinde olarak masârîf-ı gayrı muayyene.
656.000	

Lokomotif vâsıtasıyla verr olunur dikovil demiryolu

Guruş

246.000	Altmış santimetro arzında ve 3.500 metro tûlunde yol için iktiza eden yol edevatıyla bir metro üç yüz santimetro mik'abluk 30 vagon ve 5 tonlatoluk bir lokomotifin İzmir'de teslim edilmek üzere fiyatı.
37.500	7.500 metro tûl üzerine hattın imâlât turâbiyesi ve on beş santimetro irtifânda meân molozu ferş ve yol edevâtın vaz'ı masârîfî.
9.000	Hattın hüsn-i halde muhafazasıyla sürülme masârîfî
60.000	Hattın bir sene müddet işletilmesi için makinist, ateşçi, kömür ve yağ masârîfî
258.000	86.000 metro mik'ab toprağın kazma ve tahmil ve düzeltme masârîfî
610.000	
30.500	Mecmû'-ı masârîfın takriben yüzde beş nisbetinde olarak masârîfî gayrı muayyene
641.000	

8 **VI-TARAF-I SER-ASKERİDEN MAKÂM-I SADÂRETE YAZILAN
TEZKERENİN SÛRETİDİR**

İzmir Yenikale civârında derdest inşâ bulunan istihkâmat kurbunda kâin bataklık o civârın havasını ifsâd ve ihlâk ederek / ameliyat-ı istihkâmiyede müstahdem asâkir-i şâhânenin dahi ihlâl-i sıhhatlerine bâdi olmakta olduğundan ve mezkûr bataklıkın imlâsı halinde / ciyadet-i hava husûluyle beraber asâkir-i şâhânenin ta'limgâhı olmak üzere bir de meydanlık hâsıl olacağından bahisle ameliyat-ı mezkûre-i imlâiye için / muktazi 500.000 guruşun Nafia Parası nâmıyla mukaddema ahaliden cem' olunub kaht münasebetiyle ahaliye tevzi' edilen paradan / tahsil ve sarfına müsaade olunması hakkında mukaddema Aydın vilâyet-i celîlesinden vârid olan tahrirât üzerine mezkur bataklıkın ol sûretle imlâsı / mahalline bir çok favâid ve muhassenâtı dâî' olacağı derkâr bulunduğundan tervic-i iş'âr lüzumu Dahiliye ve Nafia Nezaret-i celîlelerine izbâr kılınmış idi. / Nafia Nezaret-i celîlesinden bu kere vurûd eden cevabnâmede bu işe dâir icrâ kılınan tadvikât ve muhaberât üzerine ameliyat-ı mezkûrenin sûret-i / icrâsı 29 Ağustos sene 304 tarihli tezkere ile cânib-i celîl-i sadâret penâhîlerinden istizân olunduğu beyân ve vilâyet-i müşarûnileyhânın tervic-i iş'arı bir çok menâfiin husûlunu müeddi olacağı derkâr bulunmuş olmasına binaen ana göre iktizâ-yı hâlin ifâ ve inbâsına mebzûli-i / inâyet-i aliye-i fehîmâneleri İstihkâm Datresi ifâdesiyle istirhâm olunur. Ol bâbda emr ü fermân hazret-i veliyül-emrindir.

Fî 11 Safer sene 306 ve fî 5 Teşrîn-i evvel sene 304

Serasker

Âli Sâib

**VIII-MÂLİYE NEZÂRETİNDEN TİCÂRET VE NÂFIA NEZÂRETİNE
YAZILAN TEZKERENİN SÛRETİDİR.**

İzmir'de Yenikale civârında mevcut olan bataklıkın ciyâdet-i havayı ihlâl ve orada mevcut asâkir-i şâhânenin sıhhatlerini tehlikeye / idhâl eylemekte olduğundan bahisle bunun kararlaştırılan imlâsı suretiyle beraber bu bâbda zarfı tahmîn olunan beş yüz bu kadar bin guruşun Nafia Akçası'ndan / tesviye ve ifâsına mezuniyet itâsı hakkında Aydın Vilayeti Meclisi'nden meb'uş mazbata ile merbutatın nasıl istifâr-ı mütalaaya hâvi / Dâhiliye Nezâret-i celîlesinden vârid olan 29 Mart sene 304 tarihli ve 79 numrolou tezkere ile me'lfufatı 9 taalluk maslahat cihetiyle Meclis-i Mâliye // ifâdesiyle leffen irsâl

sây-i aliye-i nezâret penâhileri kılınmış olmağla münderecatına göre vâki olacak mütalaa-i aliye-i âsafânelerinin izbâr ve evrâk-ı /mersûlenin îade ve tesyâr buyurulması bâbında emr ü fermân hazret-i menlehû'l-emrindir.

Fi 11 Şaban sene 305 ve fi 10 Nisan sene 304

Nazır-ı Umur-ı Mâliye

Mahmud

**IX- DÂHİLİYE NEZÂRETİNDEN MÂLİYE NEZÂRETİNE YAZILAN
TEZKERE SÜRETİDİR.**

İzmir'de Yenikale civârında mevcut olan bataklığın ciyâdet-i havayı ihlâl ve mezkûr istihkâmda mevcûd asâkir-i şâhânenin/sıhhatlerini tehlikeye idhâl etmekte olduklarından bahisle bunun kararlaştırılan îmlâsı sûretıyla beraber bu bâbda sarfî mütehammin olunan beş yüz bu kadar / bin guruşun Nâfia Akçası'ndan tesviye ve ifâsına mezuniyet itâsı hakkında Aydın Vilayeti Meclis İdaresi'nden meb'us mazbata matvi bir kıt'a / harita ve keşifnâme ile maan irsâl savb-ı ali-i dâverileri kılınmağla mealine nazaran evvel emirde bu bâbda olan rey ve mütalaa-i aliye-i nezâret penâhilerinin /ış'ar ve inba ve evrâk-ı mezbûrenin dahi îade ve isra buyurulması bâbında emr ü fermân hazret-i men lehû'l-emrindir.

Fi 29 Receb sene 304 ve fi 29 Mart sene 305.

Nâzır-ı Umur-ı Dâhiliye

Münir

**X-AYDIN VİLÂYETİ MECLİS İDÂRESİ TARAFINDAN DÂHİLİYE
NEZÂRETİNE MAZBATA**

İzmir'in kilidi mesâbesinde olub saye-i muvaffakiyet-vaye-i hazret-i pâdişâhide derdest inşâ olan ve ikmâli kuvve-i mevcûd olarak bu sebeble o civârın havası muhtel olmuş ve binaenaleyh istihkâm-ı mezkûrda ikâme edilecek / asâkir-i şâhânenin istikbâlen sıhhatleri hâl-i tehlikede olub bu da şimdi istihkâm ameliyâtıyla meşgul asâkir-i şâhânenin ekserisi beş / on gün işlemekle hastalanarak İzmir'e nakl ve tedavi ettirilmekte olmasıyla müsebbit bulunmuş olduğuna ve kaldığı istihkâm-ı mezkûrede / bulundurulacak asâkir-i şâhânenin icrâ-i ta'lim edebilmeleri için o civarda vâsi' ve hâli bir mahal olmayub

10 hatta bi'llicâb istihkâm // derûnunda ve civârında bir kaç tabur asker ikâmesi takdirinde çadır kurulacak kadar da yer olmadığına ve mezbûr bataklık 2.652/ zira' murabbdan ibaret olarak burası imlâ edilirse hem mahall-i mezkûrun ciyâdet-i havaya malikiyetine hem de orada canib-i mîrî için / vâsi' bir meydan husûlune hizmet edilmiş olacağına binaen zikr olunan bataklığın amele-i mükellefe imlâ ettirilmesi emrinde lâzım gelen tedâbir ittihaz ve icrâ / edilmek üzere istihkâm zâbitanı marifetiyle bazı keşfiyât icrâsına ibtidâr ettirilmişdi. Bu bâbda icrâ edilen keşfiyâta dâir istihkâm binbaşı / refetlü Sâlim Bey tarafından tanzim ve itâ olunan birer suretleri leffen takdim kılınan keşifnâme ile haritadan ma'lûm-ı âli buyurulacağı vechile / mezkûr bataklığın imlâsı için oraya 2.672 metro mesafede vâki cebelden taş ve toprak nakli icâb edeceği ve bunun için de 601.956 yevmiye lâzım geleceği anlaşılub halbuki bir nefer amele-i mükellefe / nihâyet dört gün çalıştırılabileceği nokta-i nazarından bi'lhesab bu bataklığın emr-i imlâsı bir sene mükellefiyetine mukabil 150.489/amele-i mükellefe istihdâmına tavakkuf edeceğine ve bu kadar amelenin yalnız mezkûr bataklığa sevki kabil olmadıktan başka/ burada ancak İzmir ve civarı amele-i istihdâm olunabilüb İzmir ve civarının da yolda işleyebilecek mükellef amele-i mikdarı nihâyet/ 30.000 nüfusa bâli olarak bu surette amele-i mezkurenin beş sene kadar bir müddet mütemadiyen bu işde istihdâmı muktazi ve bunun/ bu kadar tehiri ise hiç bir vechile câiz olamayacağı aşikâr görüldüğüne binaen bu cihetten sarf-ı nazar olunmuş ve ancak kâtib-i ahvalde mezkûr / bataklığın imlâsı derece-i vücûbda bulunmuş olduğundan emr-i imlânın salifü'z-zikr cebele ve civârına dar bir demiryolu temdidıyla husûle getirilmesi / ciheti hâtırlara gelerek bu cihetin bi'letraf keşfi ve netîcenin beyânı husûsu vilâyet Baş Mühendisliğine havâle edilmiştir. Zikr olunan mühendislik / tarafından icrâ edilen keşfiyâta dair yazılan derkenarlarda Narlıdere'den ceryân eden nehrin bırakmış olduğu çakıl ve kum nehri / ziyâdesiyle doldurarak binaenaleyh şiddetli yağmur yağdığı zamanlarda suların ol havaliye irâs-ı hasâr etmekte olduğu cihetle işbu nehirden / ve şâyet kifâyet etmez ise iki bin metro kadar mesâfede kâin ilca canibinden çakıl ve kum alınarak nakl edilir ve üzerine de / binbaşı refetlü Sâlim Bey'in salifü'z-zikr keşifnâmesinde gösterildiği üzere Narlıdere karyesi'nin kurbunda kâin hâli cebelde yarım

11 metrodan // iki metro 'umkuna kadar toprak bulunduğundan bu topraklar dahi hafr ve ihrâc ve bataklığa nakl ve vaz' ettirilirse mezkûr bataklığın / imlâsı kâbil olabileceği ve bu cihetle mezkûr

nehirlerin mecraları da ayıklattırılmış olacağı ve bataklık mahallinin zıkr olunan Narlıdere / nehrine 2.600 mebhüs-ün-ahn cebele de 2.500 metro kadar mesâfede bulunduğu ve fakat mezkûr bataklığın imlâsı için / buralardan kum ve toprak nakli zımnında amele-i mükellefe istihdâmı kabil olamayub binaenaleyh bataklık mahallinden mezkur mahallere kadar dar bir demiryolu / inşâsı ve bir küçük lokomotifle yüz adet küçük vagon mübayaası icâb edeceği ve bu demiryolunun malzemesiyle beraber vücuda getirilmesi için / 230.000 ve toprak hafır ve ihrâcıyla emr-i imlâda istihdâm olunacak amele için dahi 285.000 guruş ki / cem'an 515.000 guruş masârıf ihtiyârı lâzım geleceği ve bu iş bittikten sonra hatt-ı mezkûr edevâtı Gediz nehri amelîyatında dahi / kullanılabilceği misillu şâyet edevât-ı mezkûrenin satılması cihetine gidilecek olur ise 1.000 lira kadar da tutacağı ve hatt-ı mezkûrun temdidine / mevki'en bir gûna mahzûr olmadığı ifâde kılınmıştır. Baş Mühendislik'ten serd edilen şu ifâdât meclis-i âcizane mizce de tasvib edilmekte olub / şu kadar ki hâl-i hazır hazine icâbınca böyle beş yüz bu kadar bir guruşluk bir masrafın hazineden sarfı cihetine gidilemeyeceğinden bunun için / bir karşılık tedariki lâzım gelmiş ve mezkûr karşılığın sûret-i tedâriki lâzım gelmiş ve mezkûr karşılığın sûret-i tedâriki lede'l-tekmil yollar inşâsı için taksîm amelîyat usulunun ittihâz ve icrasından / evvel bu vilâyetce Nafia Parası nâmıyla ahâlıden toplanılmış külliyetlice bir para bulunub bunun bir kısmı o sırada Nafia Komisyon'ları marifetiyle / bazı turuk ve maabir ile köprüler inşaatına ve bir kısmı küllisi de mekteb-i Sultânî nâmiyle inşa edilen bir binaya sarf edilerek bu paradan / şimdiki halde nakden ve seneden on yük guruşu mütecâviz akça mevûd olduğuna ve bunun nakden mevcûd olan kısmı ol bâbda makâm-ı celîl-i sadâret-i / uzma ile Nafia Nezaretî celîlesinden istihsâl olunan müsaadata mebnî, kuraklık hasebiyle duçar-ı ihtiyaç olan ahâliye ta'vîzen / verilmekte ve sene-i âtiye vakt-i hasadında istirdâdı mukarrer bulunmakta idiğüne mebnî bu paraların vakt-i hasâdda tahsiliyle / ve evvelce ötekiye berikiye ikrâz edilmiş bulunan kısmının dahi peyderpey istifâsıyla sâlifü'z-zıkr şimendifer hattının levâzım inşâsıyla / bataklığın masârıf-ı imlâiyesinin bundan tesviyesi halinde hazineden bir para çıkmamış bulunacağı ve bununla beraber 12 bu paralar esâsen ahaliden // umur-ı nafia için alınmış olduğ için bundan bir kısmının mezkûr bataklığın imlâsı gibi devletçe ve memleketçe ezher cihet mucib-i muhassenat-ı âdîde / ve umum hakkında müstelzim faide olan bir cihete sarfı halinde esas mavak'alehu hizmet edilmek demek olacağı cihetle zıkr olunan

515.000 / gurusun bu paradan ber vechi mukarrer tesviyesi tensib edilmiş ve bu bataklıkın imlâsı emrindeki lüzûm ve ehemmiyet bâlâda serd edildiği üzere / bir derece-i fevkalâde-rû bulunmuş ve tedbir kuvveden file gelmedikçe orada muvakkat ve dâimi ikâme olunacak asâkir-i şâhânenin umur-ı sıhhiyesi temin / olunamayacağı müsalemâttan görünmüş ve keyfiyet makâm-ı ali-i Seraskeriye dahi yazılmağla sûret-i muharrereye sezâvari-i müsaade-i celileleri ricâ edilir ol bâbda emr ü fermân hazret-i men lehû'l-emrindir.

Fi Cemaziyelâhir sene 305 ve fi 24 Şubat sene 303

Nakîbü'l'eşraf	Müfti	Maadin	Defterdar	Naib	Vali
Mustafa	Namızaç	Ali Şevket	Kadri	Mehmed Emin	Nazif
Mektubî	Aza	Aza	Ermeni Katolik Murahhasası vekili	Hahambaşı	Ermeni Murahhasası
Fehmi	Abdül-kadir	Bulunamadı	Karabet	Avram	İstifa etmiştir
Aza (Boş)	Aza karabet	Aza Sefer	Aza Hilmi		

XI- İSTİHKÂM BİNBAŞISI SÂLİM EFENDİ TARAFINDAN VERİLEN KEŞİFNÂME SURETİDİR

Emr-i alileri vechile İzmir Yenikale istihkâmı verasında olub orada ikâmet eden efrâd-ı şahânenin hıfz-ı sıhhatlerince mahzur görünen / bataklıkın bir kıt'a haritası bi't-tanzîm takdim kılınmış mezkûr haritada irae olunduğu üzere imlâ edilmesi tasavvur olunan bataklık 200.652 zirâ'dan/ibâret olub 200.652 zira mik'abında toprak imlâ edildiği surettde ciyâdet-i havayı muhill-i fena havadan kurtarılacağı yoktur. Toprağın / tedariki ise bataklığa 2.672 metro mesafede Narlıdere karyesi kurbunda mirîye aid hâli dağ olub işbu dağdan bataklık imlâsına kafi taş / ve toprak alınması mümkün ise de yalnız mesafenin baldiyeti münasebetiyle bu mahalden toprak alınmak behemehâl bir çok masârıfi ihtiyâr ederek demiryolu / temdid olunmak ve demiryolu temdidiyle ib'ad-ı muhtelifede on iki

bağı çığneyüb geçmek icâb edeceğinden ondan başka kum alınmağa 13 müsaid // mahall-i bataklığa 2.000 zirâ' mesâfede Ilıca Çayı nâm dere bulunmağa mezkûr çayda mevcûd kum ile mecra dahi biraz derinleştirilerek / bataklık imlâsına kum tedariki mümkün olup eğerçe mahall-i mezkurdan kum alınması iltizâm olduğu suretde ileridenberu vukubulan tecrübelerde / bi-hakkın çalışan bir amele zenbil veyahud sepet ile bir günde ancak selase arşûn mik'ab toprak nakl ederek bu halde üç amele/ bir günde ancak bir arşûn mik'abında toprak götürülebileceğinden ve bataklığa dahi lüzumu olan toprak ise 200.652 arşun mik'abından / ibaret olduğundan imlâsı murad olunan bataklık 601.956 amele istihdamıyla imlâ edilebileceği tahmin kılınmış olmağa / işbu bir kıt'a raport takdîm kılındı ol babda.

Fi 13 Teşrîn-i sâni sene 304

Binbaşî-ı İstihkâm

Mehmet Sâlim bin

Ali

(Mühür)

İşbu sûret aslına mutâbıktır

Fi 2 Mart sene 304

Meclis-i İdare-i

Vilâyet-i İzmir

(Mühür)

XII-DÂHİLİYE NEZÂRETİNDEN MÂLİYE NEZÂRETİNE YAZILAN TEZKERENİN SÛRETİ

İzmir'de Yenikale civarındaki bataklığın sûret-i imlâsıyla beraber bu bâbda sarfı tahmin olunan beş yüz kûsûr bin guruşun / Nafia Akçası'ndan tesviye ve ifâsına mezuniyet itası hakkında Aydın Vilâyeti İdare Meclisinden gelen mazbata ve matviyatın irsaliyle rey ve mütalaa-i / aliye-i nezaretpenâhileri 29 Mart sene 304 tarihli tezkere-i acizi ile istifsâr olunmuşdu. Tekîd ve ta'cil maslahatı mutazammın vilâyet-i mezkûre/ makâmından bir kere dahi vârid olan tahrirât leffen takdîm kılınmağın birleştirilerek iktizâsının ber-mucib-i iş'âr-ı sâbık müsaraaaten beyân ve enbâsına hem aliye-i /

nezâretpenâhileri derkâr buyurulmak bâbında emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 10 Şaban sene 305 ve fî 9 Nisan sene 304

Münir

14

XIII-ZEYLEN CEVAB

Mefâr-ı iş'ar-ı ali-i nezâretpenâhileriyle melfûfatı münderecâtı ma'lûm-ı âcizi olarak Meclis-i Mâliyeye ledelhavâle mukaddemin tezkere-i aliye-i asafâneleri / üzerine meblağ-ı mezkûrun sûret-i sarfı hakkında Ticâret ve Nâfia Nezâreti-i celilesinden istîfsar mütâlaa olunduğundan alınacak cevab üzerine / icabının iş'ârında müsâraat olunacağı ifâde olunacağı ifâde ve melfûfat-ı mezkûre îade kılındı. Emr ü fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî 17 Şubat sene 305 ve fî 16 Nisan sene 304

Mahmud

XIV- MAKÂM-I SERASKERİDEN DÂHİLİYE NEZÂRETİNE YAZILAN TEZKERENİN SÛRETİDİR.

Derdest inşâ bulunan İzmir'de Yenikale istihkâmı civârında kâin bataklığın o civârın havasını ifsâd ederek elyevm ameliyât-ı istihkâmiyede / müstahdem asâkir-i şâhânenin ihlâl-i sıhhatlerini mücib olmakda olduğu üzere ileride ikâme edilecek asâkirin âkîbetlerini dahi / ihlâlâ bâdi olacağından ve mamafih istihkâmda bulundurulacak askerın tâ'lim ve taallümüne hasbel icâb o civârda bir kaç tabur asker / ikâmesi takdirinde çadır kurulmağa mahsus diğér vâsi' ve münâsib bir meydan bulunmadığından ve mezkur bataklığın imlâsı hâlinde hem mahall-i mezkûrun / ciyâdet-i havaya malikiyetine ve hem de orada canib-i mirî için vâsi' bir meydan husûlune hizmet edilmiş olub fakat mahall-i mezkûrun imlâsı / ameliyatının amele-i mükellefe ma'rifetiyle icrâsı külfet ve müşkülâtı mücib olacağından zikr olunan bataklığın imlâsı için turâb nakl olunacak / mahalle kadar bir dar demiryolu inşâsı ile buna ve mahall-i mezkûrda hafr ve nakl olacak turâbda istihdâm olacak amele ucuratına muktazi olduğu / inde'l-tahmin tebeyyün eden beş yüz bu kadar gurusun Nâfia Parası nâmiyla mukaddemâ ahaliden derc edilüb kaht münasebetiyle bu defa ta'vizen / ahaliye tevzi' edilen paradan bi't-tahsil tesviyesi husûsuna müsaade olunması husûsu ol bâbda olan

harita ve keşifnâmenin makâm-ı ali-i asâfanelerine / tâfsilen ba-mazbata iş'âr kılındığından bahisle iktizâsının ifâsına dair Aydın Vilâyet-i celilesi Meclis İdaresi tarafından tanzim olunub vârid olan// 15 fi 24 Cemâyzel âhir sene 305 ve 1291 tarihli mazbata İstihkâm ve inşâat Dairesine ledelhavale İzmir gibi memâlik-i mahrûse-i /şâhânenin en ma'mur bir belde-i cesimesi civârında böyle ihlâl-i havayı mûcib surette mevcûd olan bataklıkğın ref ve imhâsı umran-ı memlekete pek muktazî / olarak mezkûr mazbatada beyân olunan mütalaat bi't-tervic mahall-i mezkûrun imlâsına muvaffakiyet hâsıl oldukda halkca ve memleketce envâ-ı mehâsin / ve fevâidî ve o civârın ciyâdet-i havâsından dolayı asakir-i şâhâne içinde istirahat ve vûs'at araziden nâşi tal'im ve taallüm ve rekz-i hiyam / için bir mahall-i münasib husûlünü müstelzim olacağına ve mamafih ameliyat-ı lâzimesinin hazîne-i celileye dokundurulmaksızın ifâsı vilâyetce deruhde / olunmasına nazaran sûret-i iş'âr bi'l-vücûh sezâver tervic ve iş'âr olduğundan mezkûr mazbata ve muhteviyâtı müeddallarına göre muktazâ-yı hâlin / ifâsiyla metice-i keyfiyetten Daire-i Askeriye'ye de ma'lumat itâsı husûsunun savb-ı ali-i dâverilerine lüzûm iş'ârı ifâde kılınmış olmağın ol bâbda fermân hazret-i men lehü'l emrindir.

Fi 12 Şaban sene 305 ve fi 13 Nisan 304

Serasker

Ali Sâib

XV-DÂHİLİYE NEZÂRETİNE AYDIN VİLÂYETİNDEN GELEN

TAHRİRÂTIN SÛRETİDİR

İzmir'de Yenikale'nin arka cihetinde vâki bataklıkğın civâr ve karib mahallerinde imlâsına lüzûm görünecek kadar toprak bulunamayacağı / cihetle âhar mahalden oraya toprak nakl etmek üzere takriben iki buçuk üç kilometro mesâfede kâin dağ eteklerine kadar husûsî / bir demiryolu inşası lüzûmu 24 Şubat sene 303 tarihli ve 227 numrolu Meclis-i İdare-i Vilâyet mazbatasıyla arz ve iş'âr / kılınmış idi. Bu kere İzmir Mevki kumandanlığı'ndan alınub bir sûreti leffen takdim kılınan 10 Mart 304 tarihli tezkerede bu sene nuzûl eden / bârânın kesri cihetle mezkûr bataklık tevsi' ederek mevsim-i sayfda hararetin tesiriyle hâsıl olacak taaffünât istihkâmın inşaatında / müstahdem bulunan efrâd-ı asâkir-i şâhânenin telefını ve memleketce de sıhhat-i umumiyenin ihlâlini mûcib olacağından bahisle yüz araba ve bunun lüzûmu / kadar amele tayiniyle şu mazarratın bir an evvel

def'i çaresinin istihsâli iş'âr olunmağla icâbı Meclis-i İdare-i Vilâyette lede'l-zıkr zıkr olunan / bataklığın tathiri için yüz araba tedarik edilecek olsa yakın mahallerde toprak bulunamayacağı cihetle 16 bunlardan matlûb // vechile fâide görülemeyeceğini ve istihkâmda müstahdem efrâd-ı asâkir-i şâhâne marifetiyle mezkûr bataklığın en ziyâde muhill-i ciyâdet-i / hava olan kısmındaki sular denize küçük bir kanal açılarak akıdudur ve şayed bataklığın zemini ile sathü'l-bahir müsâvi irtifada / bulunarak bu sûret kâbil olmayub da bataklığın civarındaki kumlardan en ziyâde bataklık bulunan mahallere dökdürülerek mümkün mertebe / def'i taaffüne çare ediliyor ise derdest bulunan muhabere neticesine kadar meh-mâ-emken muhâfaza-i sıhhat kâbil olabileceği cihetle bu suretle bir çare / istihsâli tensib edilmiş cevâben mezkûr kumandanlığa iş'âr kılınmış ise de bunun bir çare-ı muvakkat olmasına ve ehemmiyet-i maslahata nazaran arz ve iş'arı sâbıka tevfikân muamele-i muktaziyenin ifâ ve inbâsına müsaade-i aliye-i nezâretpenâhileri sezâver buyurulması mezkûr ifâdesiyle niyâz olunur ol bâbda emr ü fermân / hazret-i men lehü'l emrindir.

Fi Selh-i Receb sene 305 ve fi 30 Mart sene 304

Vali Vekili
Defterdar
Kadri

**XVI- İZMİR MEVKİ KUMANDANLIĞININ 29 NUMRO VE Fİ 10 MART
SENE 304 TARİHLİ MÜZEKKERESİNİN SÜRETİDİR.**

Bu sene-i mübarekede kesretle nüzül eden bârândan İzmir Yenikale'nin arka cihetinde vâki' bataklık mevsim-i sayfda hararetin tesiriyle hâsıl / olacak taaffünden kal'a-i mezkûrede müstahdem her sınıf asâkir-i şâhânece telefât vukûa geleceği ve memleketin sıhhat-i umumiyesini dahi ihlâl edeceğine / dair heyet-i sıhhiye-i askerîye tarafından verilen raporun sûret-i musaddakası leffen arz ve takdîm kılınmış ve bunun çaresi ise yüz kadar araba / ve ol mikdâr amele ile meydana gelebileceğinden muktaza-yı şerifin icrası bi'l-vücûh merhun rey-i ali-i cênâb-ı vilâyetpenâhileri bulunmuş olmağla ol babda.

**XVII- DÂHİLİYE NEZÂRETİNDEN NÂFİA VE TİCÂRET NEZÂRETİNE
YAZILAN TEZKERENİN SÜRETİDİR.**

İzmir Yenikale istihkâmı civârında kâin bataklık o civârın havasını ifsâd ederek elyevm ameliyet-i istihkâmiyede müstahdem

asâkir-i şâhânenin / ihlâl-i sıhhatlerini mûcib olmakda olduğu gibi ileride ikâme edilecek askerın dahi afiyetlerini ihlâle bâdi 17 olacağından ve mamafih//asâkir-i şâhânenin ta'lim ve taallümüne ve çadır kurarak ikâmetine salih orada diğer vâsi' ve münasib bir meydan bulunmadığından bahisle mezkûr / bataklığın imlâsı ve fakat bunun ameliyatının amelesi mükellefe mağrifetiyle icrâsı külfet ve müşkülâtı mûcib olacağı cihetle zıkr olunan bataklığın / üzerine evvel emirde bir dar demiryolu inşâ olunarak o vasıta ile doldurulması ve sarfı muktazı olduğu inde'l-tahmîn tebeyyün eden beş yüz/ bu kadar bin guruşun Nâfia Parası nâmiyle mukaddemâ ahaliden toplanub kaht münasebetiyle ahiren sûret-i ta'vizde yine tevzi' edilen / paranın bi'l-tahsîl andan tesviyesi hakkında Aydın Vilayeti İdare Meclisi'nden meb'us mazbata münderecatının lüzum-ı tervicine ve teferruât-ı maddeye dair / vârid olan iki kıt'a tezkere-i aliye-i seraskeri melfufatıyla ve zıkr olunan bataklığın tathiri lüzûmuna dair Cezayir-i Bahr-ı Sefid Müftişliği'nden meb'us / bir kıt'a rapor dahi melfufü't-tahrirat ile beraber irsâli sûy-ı âli-i dâverileri kılınmış olmağla meallerine ve bu bâbda nezâret-i celile-i asafânelerince olan /ma'lûmata nazaran icâbının ifâsına himmem-i aliye nezâretpenâhileri derkâr buyurulmak emr ü ferman hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 24 Ramazan sene 305 ve fi 23 Mayıs sene 304

Dâhiliye Nâzırı

Münir

XVIII- MAKÂM-I SERASKERİDEN DÂHİLİYE NEZÂRETİNE YAZILAN TEZKERİNİN SÛRETİDİR

Derdest inşâ bulunan İzmir'de Yenikale istihkâmı civârında kain bataklık oraların havasını ihlâl ederek ameliyat-ı istihkâmiyede / müstahdem asâkir-i şâhânenin ihlâl-i sıhhatlerini mûcib olmakda olduğu gibi ileride ikâme edilecek askerın afiyetlerini ihlâle bâdi olacağından ve mamafih istihkâmda bulundurulacak askerın ta'lim ve taallümüne hasbe'l-icâb tecemmü' edecek asâkir-i şâhânenin çadır kurmasına / müsâid bir meydan bulunmadığından ve mezkûr bataklığın imlâsı hem oraların ciyâdet-i havasını ve hem de cânib-i miri için vâsi' bir meydan / husûlunu mûcib olacağı derkâr bulunduğundan vilâyetce tedârik olunan karşılıkla civarımdan turâb nakli mukarrer olan mahalline kadar bir şimendifer yapılarak / mezkûr bataklığın imlâsı hususuna müsaade olunması husûsu

ba-mazbata cânıb-i celil-i asâfanelerine bildirildiğine dair Aydın Vilâyeti Meclis İdaresinden / taraf-ı âcizane dahi irsâl olunan mazbata üzerine İzmir'i memalik-i mahrûse-i şâhânenin en ma'mûr 18 bir belde-i cesimesi civârında böyle ihlâl-i // havayı mûcib surette mevcûd olan bataklığın ref ve imhâsı umran-ı memleketce pek muktazı olarak mezkur mazbatada beyan olunan mutalaat / bi't-tervic mahall-i mezkûrun imlâsına muvaffakiyet hâsıl oldukda mülkce ve memleketce enva-ı mehâsin ve fevâidi ve o civârın husûl-ı ciyâdet-i / havasından dolayı asakir-i şâhâne için dahi istirahat ve vüs'at arâziden nâşi ta'lim ve taallüm rezk-i hiyâm için bir münâsib mahal / husûlunu müstelzim olacağına ve mamafih ameliyat-ı lâzimenin hazîne-i devlete dokundurulmaksızın ifası vilâyetce deruhde olunmasına mabni sûret-i iş'âr / bi'l-vücûh sezâver tervic ve is'âf olduğundan iktizâsının ifâsı husûsu 13 Şaban sene 305 tarihinde ba-tezkere-i âciz-i taraf-ı âli-i / nezâretpenâhilerine bildirilmişdi. İzmir mevki kumandanlığından bu kere vârid olan tahrirat ile melfufu raport ve bunun üzerine / dâire-i sıhhiye-i askeriyeden yazılan ilâm mealine nazaran dahi zıkr olunan Yenikale istihkâmın cihet-i garbiye ve cenubiyesinde kâin / mahall-i mezraaya bu sene yağmış olan yağmurlar ile lebâleb memlû olduğu ve mevsim-i sayfda mayyat râkide derununda mevcud hayvânât / ve nebâtâtdan husule gelecek ebhire-i müteaffine ve mümrize-i mühlikenin mahall-i mezkûrede çalışmakta olan efrad-ı asakir-i şahaneyi / humma-yı müntâne ve mühlikeye duçar edeceği gibi memleketin sıhhat-i umumiyesini dahi ihlâl eyleyeceği cihetle mahall-i mezkûrenin tathiriçün / ızaa-i vakit edilmeksizin heman şimdiden tedâbir-i lâzime icrâsı iktizâ edeceği anlaşılmiş ve şu ifadât dahi başkaca şayan-ı nazar-ı dikkat / bulunmuş olmağla mezkûr bataklık hakkında vilâyet-i müşarûnileyhaca beyan olunan sûret-i imlâiyeye âli-i asâfanelerine iş'ârı istihkâm daresinin ifâde ve mezkur tahrirat ve raport leffen takdîm ve isâre kılınmağın iktizâsının / ifâ ve inbâsı bâbında emr ü fermân hazret-i men lehû'l-emrindir.

Fi 24 Şaban sene 305 ve fi 23 Nisan sene 304

Serasker

Ali Sâib

**XIX-CEZÂYİR-İ BAHR-I SEFİD BOĞAZI MÜFETTİŞLİĞİNDEN
DÂHİLİYE NEZÂRETİNE YAZILAN TAHRİRATIN SÛRETİDİR**

İzmir Yenikale istihkâmı cihet-i garbî ve cenubiyesinde vâki' bataklığın bu sene kesretle nüzûl eden bârândan dolayı lebâleb dolmuş ve işbu/ mevsim-i sayfda tesîr -i harâret-i şems ile miyâh-ı râkidenin hasıl edeceği encere-i müteaffine istihkâm-ı mezkûrede müstahdem piyâde ve topçu ve istihkâm // efrâd-ı şâhânesinin humma-yı mühlike misullu âlil ve emrâza düçar olmalarını mûcib ve memleketin dahi sıhhat-i umumiyesini ihlâle /sebeb-i müstakîl olacağı cihetle miyâh-ı râkide-i mezkûrenin hâliya terki rehbe-i cevâz-ı âli olamayacağı derkâr olub ol bâbda İzmir'de / bulunan etibbâ-yı askeriye tarafından tanzîm olunan raporun bir kıt'a sûret-i musaddakası leffen takdîm ve itâre kılındı. Vâkian işbu miyâh-ı / râkidenin hasbe'l-mevsim tesîr-i harâret-i şems ile tebahhur ve hâsıl edeceği taaffünatın ciyâdet-i havayı ihlâl ile civârında mütehaşşid / ve müstahdem cunûd-ı şâhânenin ve lâsîma İzmir şehri ahâlisinin humma-yı mühlike misullû bir takım âlil ve eskâm ibtilâsıyla Hüdâ-neyerde / telefât ve zâyîâtı mûcib olacağına binâen İzmir'de bulunan ümera ve zabıtân-ı askeriye ile memurîn-i belediyeden mürekkeb / bir komisyon teşkîliyle işbu miyâh-ı râkidenin mahv ve izâlesi emrinde şimdiden tedâbir-i serîa-i lâzîmenin ittihâz ve icrâsı esbâbının / istihsâl-i husûsunu müsaade-i celîle-i cenâb-ı nezâretpenâhîleri şâyân buyurulmak bâbında emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 11 Şaban sene 305 ve fi 11 Nisan sene 304

Müfettiş-i Boğaz ve

Cezâyirü'l Bahr-ı Sefid

Ferik Asaf

Kal'a-i Sultaniye'den

XX- RAPOR SURETİ

İzmir Yenikale istihkâmının cihet-i garbî ve cenubisinde bulunan mahallat-ı mezraiye bu sene husule gelen teksîr bârân lebâleb/ memlû olub bu ise hulûl eden mevsim-i sayfda tesîr-i hararetle matyat-ı râkide derûnunda mevcûd hayvânât ve nebâtâtın enkâzından

20 / husûle gelecek ebhire-i müteaffine mûmrize-i mühlike mahall-i mezkûrede çalışmakta olan sınıf-ı mühtelifede piyâde ve topçu ve istihkâm /efrâdını humma-yı mûntine ve mühlikeye duçar edeceği refetlu sebkat eden tecrübe-i acizanemiz muktazasından bulunmuştur. Gerçi / bu husûsa dâir bu ana değin defatle tanzim ve takdim olunan raporların bir semeresi görülememiş ise de bu sene tekevün edecek / emrâz-ı mühlikeden pek çok efrâd-ı şâhâne telef olacağı ve memleketin hâlet-i umumiyesini dahi ihlâl edeceği fennen melhûz idigünden // bu halde sene-i sâbıkalara kıyâs olunmayarak hemen şimdiden izâen dikkat etmeksizin tedâbir-i lâzimenin icrâsı husûsunda işbu bir kıt'a rapor bi't-tanzim takdim kılındı. Ol babda emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 9 Mart sene 304

Tabib-i sâni	Hassa Alay 2	Tabib-i Evvel	Cezayır-ı Bahr-ı
Müreysar?	T-2 Tabib	Hastane-i İzmir	Sefid ve Kıl'a-i
Mustafa	İsmail Hakkı	Kaimakam	Şahane Sertabib
		Ali	Miralay İshak

**XXI- MAKÂM-I SERASKERİYE-İ İZMİR MEVKİ KUMANDANLIĞINDAN
YAZILAN TALİMATIN SÛRETİDİR.**

Bu sene kesretle nüzûl eden bârândan İzmir Yenikale'sinin arka cihetinde vâki bataklık lebâleb dolub mevsim-i sayfda hararetin/tesiriyle hâsıl olacak taaffünden kal'a-i mezkûrede müstahdem asâkir-i şâhâneye telefât vukûa geleceğine ve memleketin sıhhat-i umumisini dahi ihlâl/eyleyeceğinden bu mazarratın şimdiden refi esbabının istikmâli hakkında heyet-i sıhhiye tarafından verilüb İzmir Topçu miralaylığından irsâl /kılınan bir kıt'a rapor leffen arz ve takdim kılınmış ve sûret-i musaddakasının lefiyle keyfiyet vilâyet-i celîleye bildirilmiş olmağla ol babda emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 17 Mart sene 304

İzmir Mevki Kumandanı

Mirliva

Osman Hilmi

(Derun-ı tahriratda mezkûr raport bâlâdaki raportun ayındır).

Mukâbele olunmuştur.

Kulları

Edhem

Kulları

Mustafa

Asıllarına mutâbıkdir.

Abd-i memlûkları

Süreyya

I - تذکره شماره صورتی -

نومرو
۱۵۰۶

از برده دولت استا بولان یکی قسمه استکامی هزاره اولی - صحت عمومی و اخلاق ائمه اولاد بطاعت استکامی
و تشریح معانی حقوق کی استعاره های از زیره - تقابله و ناخنده نظاره محمد بنده بصورت تذکره طبعی مجلس شورای و کلاد
باطلاله اولاد بقدر ان و صلا اولاد مفرقه بر بار عرصه و تقیه تقیه مندرجات و طریقه هر زوجه اولاد زمانه هم بود
صبا یاد هر تر نشانه و بر طریقه نظاره بشین افتاد اید جای یا بر تذکره نادی نترجم محمدی از م
اه سال اولاد و اولاد بر طریقه
صدا عظم
کال

II - هاشم صورتی -

برج دست تقسیم اولاد استکامی سید صبا بشین نظاره مجلس و کلاد یک مبلغ و مطاس داد و ده تقعه اید
نظاره عا اولاد و اولاد بر طریقه اولاد اید صبا یاد هر هفت تقیه مطاس مذکره داد و ده صورت
اعاد تقیه ائمه اولاد و اولاد بر طریقه و اولاد بر طریقه

III - مجلس و کلاد مطاس صورتی -

از برده دولت استا بولان یکی قسمه استکامی هزاره اولی - هر اید اید بطاعت استکامی اید اولاد
و تشریح معانی استعاره های از زیره - تقابله و ناخنده نظاره بصورت تذکره اولاد مفرقه بر بار مجلس شورای و کلاد
قرائت اولاد صلا ماکند استا اولاد اید مذکره استکامی مستخدم ها کس از اید قرائت اید اولاد و از بر سر اولاد

صفتین اخلاص ایکنه اولاده ابو بطا قلعک امکنه صحت محمد بنک محافظن اسلام ایه جاکن استکاره اولی برده
 عاشره هانک نغمه و جاره تورک ساعه برینده وسیع احداثه ده خدمت ایه جاکن در کار اولی اجمه برینش محمد
 مکلفه آنکه امین بقدرین اعمالاتک برینده در وقت دوام این روزگار برینک لغز و برین عهد آنکه امین لازم کردن
 بر صورتی بر کفین مرید اوله خدمت اندزه حرف زنگار انان کلینان فرود اوردن غازی و ده نام عملی که فرین کامه
 جودت او بی یک بره یوز فرود طویح و دیقوی عملین اولی و دو تو حریف و سلمه سر جرایمک اوردن طار برین اول
 اناسر اولورده جانی و قوم و طریق حبس ایه بدین مکرر بطا قلعک طریق برین و بونکله بطار اختیار افضا
 ایدیه معارف کجری الزمیه قریه برینک غرض اولی در بعضی کسیت قی طریقه نه پایله حساب نه انکلا سید معارفه قریه
 مانع حنه و قدری برینانه نه بیف و ایدیه مقدمه طریق معارف انشا آتا بگونه اعشار ضمیمه بر ایدیه استحصالی قریه و غیره حرف
 شوکابو کا اقرضا و تقویضا و برین اولاده برینده نگرین مجاوره برینک با تحصیل تویس در بیان اولی و ندره طریقی
 امکنه کی لزوم معینه اولی بعضی کی عملیاتک و معارفک اول وجه اولی و تویس و برین حساب که غرض اولی برین معینه
 احوال ایجاب فرین نظارت مشایرا با عا و ریت اعظمی منکر نماندک شکر محمودی طایفه عرصه و تقدریم قدری در ده قابل احوال
 اولی در ماه اولی در مع الامانه نماندک ایه با الامانه ایا برین اولی

دفعه نظریه	برین نظریه	سر عا	تویس و درین سر	شیخ الاسلام	صبر اعظم
نیز	حصه	علمی	عاری	اسعه	کامل
معادن نظریه	تعمیر نظریه	اولی نظریه	مال نظریه	عبد نظریه	عارف نظریه
نیف	و کف	مطلق	مجموعه	مردت	سینه
				امدی نظریه	صبر استوار
				زینت	تقصیر استوار
					نظریه

IV - فعل صورت -

محلی مخصوص و کلامت بنویسند او را در ملاحظه نظر علی اولی و باید دره توجیهی فعلی کلمه باشد
 و نیز سید او را در اینجا که جان اولی را که استقامت همین را اولی در بعضی دیگر اولی و نه خلاصه
 عالی او به حال وقوعه اولی و در بعضی قسم تقیبات معاریه ایضا اولی و عکسهای مایه به عالی
 صفی مستقیم لغو و تقریب او در بعضی موی است. در بعضی اولی و بعضی لازم کلامه او به
 تقریب قلم او دره بر وجهی که داشته اند اجزای ایجاب بعضی از اینها که خلاصه فعلی هر قسمی
 جریده او را در معروض اعاده قلمه انشاء الله اعلم

۷. الایمانی و ۹. الایمانی

V - حجات و فائده نظامی در مقام صدارت یا باندان تلخ در صورت -

از جمله در دست استا برسانه بیخنده استقامت بر این وقت اولی هواد افاریده بطا معلق اعلان و اولی هر قسمی
 این باندان سیر بریزد او در سبب بیات خود است که در مقامه در همه استدان بیخنده در ایام ولایت حکم کار و کندند
 از حد نظامی بیخنده استا در سبب بیات خود است که در مقامه در همه استدان بیخنده در ایام ولایت حکم کار و کندند
 با تلخ و در دایره تلخ خود بر عزم او در برابر بعضی مقصود زنی سعادت اصفا با تا در هر زمانه عزیزه و بزرگ ملاحظه

مطالع و بعضه هر چند حقده ولایت سنا ابرو اید نما بر او زنی استخوان میوه محبت نه مطالعان مزار استخوان
 مستقیم عاقرترها اید فرا بخاوه و از برتر و الهیات صحتین افلاک اینه و بوند طرایا بر طاقم عقل برده
 ظهوره حاکمه اولی بی کی اید و به بر استخوان و بر نیز به عاقرترها از بنام و نمانه و عاقر فرشته مساعده
 او جزوده خا بر می برنجوب برنو. بطالع املاد اولی بر هم می عمل بر نان محافظه خدمت و حرم و اسب برید نه
 اید و در صحن و فقط برایش عهد مصله آن اس تیریزه ملاحظه اولی و در زبان کتب بسه تمام یا حالت طریقی
 اید. صابره مصاحف او در دست تا خبری هزار اولی صحن یا نو نای دره نام گل اید قریب کانه حیدت -
 او بیان بسوزند و طریقی « و بقوه وی « اصولی اولی و فقط با یکله جراتی او زده طار بر تو بود تندیام
 او زده حیاتی و قوم و طریقی حبیب اید برک مکرر بطالعانک طریقی و صحن محنتی است در طرف و صابر
 انشا آتیجه مده مده نافه یاره کی نایه و لاکی اهلایه طریقی املاد با لند غیر طرف شوکار کافرا و قزاق
 سید جز اهلایه تقویاً و برید املاد در مایه غرضی تمامه بولانه اقمه نای بر برید نه افه و استیقامت در سوره
 او بر مناسب اولی کوشش. اشارت و فقه نظر از املاد بطالعانک املاد از م اولی بر اید عهد مصله آن
 هائز در جدول معصومه و در کف اولی صحن املاد کندی به و تیرین صابره عاقرترها از م اولی نور و املایانک
 استایه بر صفا برید املاد سوزده عمل اولی صحنه مکرر بطالعانک بر اولی املاد کاسم تیریزه بر املاد کوشش
 مصاحف کله بسوزند او بسه بیان فرغنه همه اید بر اولی صابر هائز که هیئت فیه نای نه قبه و فقه کوره و مکرر بر اول
 با یکله بر اید بر اید بی حال مصاحف املاد کوشش اولی از زبان و لوقه بر عاقر اولی بر تقیاده از کوشش بر اولی عاقرتر
 با یکی اولی صحن کوشش فقه کوشش بر اولی نای فقط اولی دره اشان استقامت اولی فقط مکرر استایه و لایه مطالعانک
 بر یکی با یکله بر اید جراتی او زده با اید بر یکی بر قطعات با خرد بر جوده فقط املاد برین و هائز مناسب لازم

کدرک او صورت داده و معارفک از دیاری طبعی بولند یعنی فقط چون اید هر ی که در آن حرف نظر او تو متصرف
 اید هر ی ششک ز جسمی مؤمنه معانی او در ضمن گفت فکرمه جاننده و بریدلان زاپوره افاده اولسه و معانی ششک
 کورده یک درجه و ثور بطاقتک ظاهرند که فکرمه آهوتی بول او وقتک به ولاجیو بعضی فاسیات نافع استمال
 او در ضمن و کار اوله زکرمه زپورک زکرمه او ای سازه لقا و اید کلمه هر طرف معانی فکرمه اولسه و در زیاده
 باره سی صانع ضد و قدی مرتبانه به نشه ولایت مشایرا به مقدمه طرف و معاری انشا آه اجود اعشاءه صغیره زاننده
 اتصال ای شیه انشا آه لقا بولند به مقدار لقا در عملیات نافعیه هر صفت کورده فکرمه بطاقتک گفت
 فکرمه نصیب و توضیح اوله یعنی اوزره املاک مؤمنه زاننده عاید جناب حد ایضا هر ی بولند یعنی صانع ایضا و تفصیح
 ولایت مشایرا به اید و مازویت و فکرمه در ضمن معالومات اعطاک با این اید فرموده در کورده اوله

ای محرم شیخ دانه اعلم شیخ
 ناظر حیات و نافع
 زکرمه

VI - از بر طرف واقع اوله - یکای فکرمه - فرستید عهدت و عالی فکرمه او هر ی
 ایضا از عا کر نهانک محافظه صغیره ایچو کورده و کورده لازم کلامه بالانعم
 وزیر زپورک زکرمه صغیره

فکرمه بطاقتک طبعی ۶۰۰۶۵۰ مری ایستونه اوله یعنی به واسطه اوزر به فرسیده اید به جان طوری عک در ضمن
 ۶۵۰۰۰۰ مکتب ایستونه یعنی ۸۶۰۰۰۰ مکتب ترور او در ضمن صاب اولسه - فکرمه در طوری فکرمه با اوج کاکورده
 به و سا فزوده جلب اید به کلند با یکدیگر اوزره فاسیه اید به جان در بقول زپورک ایچونه صاب اعراضه
 کورده حد عملیات او بولند یعنی برسه اعتبار به بین اود ایکن با یکدیگر اید با هم مکتب فرموده بوز یکدیگر بوی
 عدد و لغوه اتصال اوقایه -

بار کبر و اسطر جراید ملک اصول قبول اول یعنی و تا سبب این بد جان بولد ایچونه طول اعظم او جریات سببوز نزد اعتبار
 قده یعنی تقزیه ده زیاده کی چه دله کور بد جان دهره فرود عملیات انزوز ایج انریک غروشنه دونه اول یعنی
 اکلایو - بونه نشه قبول انزوز لا نقطه اده و نه ایده حالت املا اده ایکی عدد فقط - یکه یکه سببوز فرشته
 مانع اول صفتیه بولدی دغ ایچونه لهره ایج ایلی بر خطک دها احدی و یا بر صوره برده خطوط اعتبار اینک
 لازم کاج سحر موده معارف غمزده صیغه تزییه ایده جان طبیعه - حال کور کور تزییه اسطر جراید ملک اجرا
 زحیم ایده نیم جورن عین عملیاتک زیاده کی چه دله سبب اول یعنی دهره ۶۶۱۰۰۰ غرضه نظر اجرا
 ایده جان کشفه - ایز مقدار نظر اولیات سبب ایچونه تزییه سببوز و فر تکیف اول یعنی اوزره نوز اصل
 اصین قبولن دها - یاده نصف اول یعنی و عملیات معارف اولیاته بیان اول یعنی کور ۵۱۵۰۰۰ غرضه
 اول یعنی ۶۶۱۰۰۰ غرضه عبارت اول یعنی کور تزییه -

بار کبر و اسطر جراید امور و تقوید تویوط

عدد اول یعنی	۶۶۰۰۰
عدد اول یعنی	۶۶۰۰۰
عدد اول یعنی	۹۰۰۰
عدد اول یعنی	۱۸۰۰۰
عدد اول یعنی	۵۵۰۰۰
عدد اول یعنی	۲۱۶۰۰۰

غرفه
 ۷۱۶۵۰۰
 ۴۴۰۰۰
 ۷۰۰۰
 ۶۵۸۰۰۰
 ۶۴۹۱۰۰
 ۸۱۰۰
 ۶۵۶۰۰۰

نقد بانک
 شهرن اوچر بوز غرو شده اوده ایملانفر قوشچی
 بوز ایلر غرو شدن ورتا نفر ساس
 شکان آتی بایق ترو ملکجه طویرا غنک قازده دهنجی و دوزونو مصارف
 مجموع مصارف غنک تقریباً بوز ده بش سنبرخ اولده مصارف غیر عید

دوقوتیف دایط سوجرا اولور و قیودل تجویر اولور

غرفه
 ۹۶۶۰۰۰
 ۴۷۵۰۰
 ۹۰۰۰
 ۶۰۰۰۰
 ۶۵۸۰۰۰
 ۶۱۰۰۰
 ۴۰۰۰۰
 ۶۴۱۰۰۰

ایتم ساینتر و عرض و اوج بایق سیدوز ترو طریق لول ایچوره اقتضاییده لول اودونو بر ترو
 اوج بوز ساینتر و ملکجه اوتوز لولونه و سیدو بلا توجده بر ترو قوتیف غنک از برده تسلیم ایتم غنک
 اوزره فینان
 بیل بایق سیدوز ترو طول اوزره فینان عملات تریکیس و اود سیدو ساینتر و اقتضاییده سیدو لول
 زینت و بول اود غنک و مصارف
 غنک مصارف قاطط سوجرا اولور و مصارف
 غنک برنده تریک سیدو ایچوره مالکیت تریکیس کور و باغ مصارف
 شکان آتی بایق ترو ملکجه طویرا غنک قازده دهنجی و دوزونو مصارف
 مجموع مصارف غنک تقریباً بوز ده بش سنبرخ اولده مصارف غیر عید

VII - طریق بر عساکرین مقام صادره بار بلامه تملک در حریت

از برده یا یک نقد جواز در دست امثال بر نامه استخوانات فریب گانه ساخته و از طریق کلون افساد و اخلال از راه
 عملیات بتکلیف و مستخدم عساکر آنها: نیک در اخلال عمدتاً بر مادی اولفده اولیفند و منکر بنا قضاقت امداد استخرج
 بیادیت که اولفده بر عساکر آنها بتکلیف است و او هم اولفده برده میانه عمل اولفده همه عملیات منکره اولفده ایجه
 مقصد به برده نکر. بیگ خودتک نانه باره کنایه مقصدا اهلک به جمع اولفده فقط مناسبتیه اهلک به تزجیم اید یا باره
 قحس و حریت مسخر اولفده حقیق مقصدا ایجه ولایت عهدینند در اولفده حریت اولفده منکر بط قضاقت اولفده ندر امداد
 کلک بر جوده فراموش و کسانای ذم اولفده در کار اولفده ترویج استخار اولفده ذخیره و نانه مقصد به عساکرین اید ای
 نانه مقصد به عهدینند بر کرده و برده بودید چه با نانه در اولفده در اولفده نیت قضاقت و عساکر اولفده عملیات منکره و بر جوده
 اولفده ۹۱ عملیات نانه نکر اید عساکرین عهدینند استید اولفده بیاد اولفده ولایت سب اولفده نکر اولفده
 استخار بر جوده منافع کلون مؤدی اولفده در کار اولفده نکر اولفده اولفده اولفده ایضا و بانای عهدین اولفده
 عملیات عهدین اولفده استکلام در اولفده نکر اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده
 (اولفده اولفده) اولفده اولفده
 بر عساکرین
 عملیات

VIII - مالکیت نانه حقانیت و نانه قضاقت بار بلامه تملک در حریت

از برده یا یک نقد جواز موجود اخلال به طاق قضاقت جواز کلون اخلال و نکر اولفده اولفده اولفده اولفده
 اولفده اخلال اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده
 نکر اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده
 ذخیره نکر اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده اولفده

انار بر لغاه سال سون علی تقاریتیه هندی فکر انچه مندرجه کوره دانم اولدی مطالعہ عبد الصغری از بار اولدی
 موزونک اعاده و تیار جویس باغ ارد زمانه طرز بر اولدی | *سینه شریف* | *سینه شریف* | *سینه شریف*
 ناظر اولدی محمود

IX - ذمہ نظامتہ و ماریتہ تیار نیامہ تک مذکورہ

از مروه یک قلم جوارز مہود انکا مطالعہک جیادہ کھوای افلاک و منکر استکلامه موجود عاشر ہانک
 محمد بن تہذیب ارفانہ امیکہ اولدقندہ کجہ بونہ قرآنہ ریلا امدکس مو تیز لریو باہر ہر خمبہ اولدی سہ لریو
 یک فرد تک فاضلہ اچسندہ تہذیب و ایفانہ مازونہ اعطاس کفر ایسیہ ولایت میں ادرہ سندہ معوتہ مطالعہ مطون نقطہ
 فریضہ و تقاریرہ معاً سال سون علی زادیدن کھفہ مازنظرا اولامرودہ جواج اولدی ان و مطالعہ عبد تقاریتہ
 اشعار دانبا ہادامہ مذکورہ تک طرز اعادہ و تیار جویس باغ ارد زمانہ طرز بر اولدی
 ناظر اولدی ذمہ
 (۹) *سینه شریف* د (۹) *سینه شریف*

X - ایسیہ ولایت میں زار و سر لرتہ ذمہ نظامتہ مطالعہ

از برن کلیدی فایضہ اولدی سارہ مو فتوای مہندہ بار شہر دوست اتا اولدی واکا قرہ قریہ کلکہ بولدی
 بانی قلمہ استقامت جوارز بر مطالعہ مہود اولدی جو تیز او جوارز کھوایس متن اولدی و سار عید استکلام مذکورہ اقامتہ بیدہ
 عاشر ہانک استقبالیہ محمد صال تریہ رو اولدی بوردہ سندی استکلام عبایہ شغل عاشر ہانک از لریو
 اولدی کونہ ایسہ مکہ سارہ از مروه نقل و تارون ایسہ بولدی و ایسہ سبت بولدی اولدی و قالدی کہ استکلام مذکورہ
 بولدی بیدہ محمد عاشر ہانک جوارز تعلیم ایسہ سارہ ایسہ بولدی او جوارزہ واضح و حال بر معنی اولدی حدیث بالاحباب استکلام

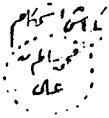
و در سبب و جوارح برقی که در عهد اقدس تقدیر شده جاری شود در هر صورت و در مورد مطلقه ای که در بیان آن
الهی ایکنی در ذریع مرصده عبارت اولی در عهد اقدس ایکنی بر سر هم که در بیان عبارت اولی مطلقه و هم در اوردن خانه برین کون
و سبب بر عینه و در هر صورت ایکنی در عهد اقدس در اوردن سبط اقدس عهد مطلقه ایکنی بر سر هم که در بیان عبارت اولی مطلقه و هم
ایکنی در عهد اقدس در عهد اقدس عهد مطلقه ایکنی بر سر هم که در بیان عبارت اولی مطلقه و هم در اوردن خانه برین کون
رشته سالم بیان گرفته تنظیم و اعطای کتب بر هر صورت که در عهد اقدس عهد مطلقه ایکنی بر سر هم که در بیان عبارت اولی مطلقه و هم
شماره سبط اقدس عهد مطلقه ایکنی بر سر هم که در بیان عبارت اولی مطلقه و هم در اوردن خانه برین کون
ایده حکم و چون ایکنی در عهد اقدس عهد مطلقه ایکنی بر سر هم که در بیان عبارت اولی مطلقه و هم در اوردن خانه برین کون
زینت در تکرار حالت برید به حکم نقطه نظر در عهد اقدس عهد مطلقه ایکنی بر سر هم که در بیان عبارت اولی مطلقه و هم
در عهد اقدس عهد مطلقه ایکنی بر سر هم که در بیان عبارت اولی مطلقه و هم در اوردن خانه برین کون
بوزره ایکنی در عهد اقدس عهد مطلقه ایکنی بر سر هم که در بیان عبارت اولی مطلقه و هم در اوردن خانه برین کون
ادوات بیان مفسر باجه اولی در عهد اقدس عهد مطلقه ایکنی بر سر هم که در بیان عبارت اولی مطلقه و هم در اوردن خانه برین کون
بوده تا آخر ایکنی در عهد اقدس عهد مطلقه ایکنی بر سر هم که در بیان عبارت اولی مطلقه و هم در اوردن خانه برین کون
سبط اقدس ایکنی در عهد اقدس عهد مطلقه ایکنی بر سر هم که در بیان عبارت اولی مطلقه و هم در اوردن خانه برین کون
عربان خاطر کرده که در عهد اقدس عهد مطلقه ایکنی بر سر هم که در بیان عبارت اولی مطلقه و هم در اوردن خانه برین کون
طرح شده ایکنی در عهد اقدس عهد مطلقه ایکنی بر سر هم که در بیان عبارت اولی مطلقه و هم در اوردن خانه برین کون
بنام و در طرح کرده با عینه در عهد اقدس عهد مطلقه ایکنی بر سر هم که در بیان عبارت اولی مطلقه و هم در اوردن خانه برین کون
و شایه کفایت ایکنی در عهد اقدس عهد مطلقه ایکنی بر سر هم که در بیان عبارت اولی مطلقه و هم در اوردن خانه برین کون
بیایم و مفسر سالم بیان سلف اقدس عهد مطلقه ایکنی بر سر هم که در بیان عبارت اولی مطلقه و هم در اوردن خانه برین کون

ایک مرتبہ جو کہ طرز ہے بولنے نہ ہو طرز ہے حق حفر و فراخ و بطاعت نقل و وضع ایسے پر بار سے کہ بطاعت
 امکان قابل اور یہ حال و برہمہ مذکورہ ان کے جاری رہے بقولتہ طرہ اور جن و بطاعت و حقیقت ذکر اور نہ قابل رہ
 تفریح ایک ایک الزوم و محنت عہدہ وہ ایک ایک سے یوں ترقی نہ ماضیہ بولنے یعنی و حفظ مذکورہ بطاعت امکان کی
 جو اگر وہ قوم و طرز ہے نقد عمر و کلف آئے ان میں اور یوں بنا بعد بطاعت کی مانند مذکورہ گذارہ نہ طرز برتور ہی
 انسانی و برکات و تو جو تفریح ہو نہ کو جان و عمر و مابقی ایجاب یہ وہی و برتور و بولن مازے یوں درجہ کو تفریح جو
 ایک پر از تو بیک و طرز ہے حفر و فراخ ہر املاہہ آگرم اور جو عملی وجود ہی ایک یوں سکتا ہے غرض کہ
 حقیقت یوں اور سب کے غرضہ مطابق فیصلہ لائے کہ حال و طرز ہے کہ وہی و طرز ہے کہ وہی و طرز ہے کہ وہی
 قولنا یہ ہے کہ مثلاً شاید ادوات مذکورہ ملک و ماسک ہے کہ یہ حال و طرز ہے بلکہ اور نہ طرز ہے کہ وہی و طرز ہے کہ وہی
 موافق ہو کہ خود اولیٰ افادہ تفریح باسدہ میں سکتا کہ دریا یا شرافت و عوامانہ تفریح وہی و طرز ہے کہ وہی و طرز ہے کہ وہی
 شوقہ کہ حال حاضر تفریح ایجاب ہوید کہ یوں تفریح بلکہ خود سب کے بر خلاف تفریح وہی و طرز ہے کہ وہی و طرز ہے کہ وہی
 بر قاریوں کے لائے کہ وہی و طرز ہے کہ وہی و طرز ہے کہ وہی و طرز ہے کہ وہی و طرز ہے کہ وہی و طرز ہے کہ وہی
 اول بود لیک نافذ بارہ کہ نایم اہالیہ طرہ بلکہ طرہ ہر بارہ ہر یوں بولن بولن و طرز ہے کہ وہی و طرز ہے کہ وہی
 کہ طرز و معاریہ کو برداشت و تفریح کلیم وہ نکتہ سلطانہ برائت ای بلکہ بر بارہ طرف ای بلکہ بر بارہ
 تفریح حال نقد و سنہ او دیوں غرض کہ تفریح و طرز ہے کہ وہی و طرز ہے کہ وہی و طرز ہے کہ وہی و طرز ہے کہ وہی
 عظمیٰ ایہ نافذ نقد و طرز ہے کہ وہی و طرز ہے کہ وہی و طرز ہے کہ وہی و طرز ہے کہ وہی و طرز ہے کہ وہی
 و بر بلکہ و سنہ آفتہ وقت عصا و نغ اتر دہ و تفریح ایہ و تفریح ایہ و تفریح ایہ و تفریح ایہ و تفریح ایہ
 و اولیٰ او تفریح بر یک بر بارہ ایہ و تفریح ایہ و تفریح ایہ و تفریح ایہ و تفریح ایہ و تفریح ایہ و تفریح ایہ
 حقیقت مطابق املاہہ بلکہ بولنے و تفریح ایہ و تفریح ایہ و تفریح ایہ و تفریح ایہ و تفریح ایہ و تفریح ایہ

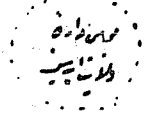

محلہ بطانہ ایک بین نزاع مسافرہ ایک جا نام درہ برنٹھہ مذکور جا یہ موجود قوم ایدہ جی ہاں براہیہ
 بطانہ املا سے قوم تہ کی مکہ ایلہ اگر محض مذکورہ قوم اس الزام اولیٰ صورت ایدہ و بروز و تو اولاً قرآن
 مجیبہ جانیانہ برعمہ نخل و چاندیہ ایدہ برکونہ اجی قلہ ایشون کلہ طوریانہ نقل ایدہ بر جا اور عم
 برکونہ اجی برایشون کلہ طوریانہ کوزہ بد جائیدہ و بطانہ دھن نزد ایلہ طریا فہ ۱۷۶۷ء ایشون کلہ
 عباتہ اولیٰ صفیہ املاک مراد ایدہ بطانہ = ۱۷۹۶ء . عد استاصہ املا ایدہ بد جا کلہ تھمہ قلہ ایلہ
 ایشون برنٹھہ ایو رط قلہ ناصبہ [۱۷۹۶ء

پھر صورتہ احدہ مطابقتہ [۱۷۹۶ء

XII - دفعہ ثانیہ - حالہ ثانیہ

از سربرہ و یک قلہ جزیانہ کی بطانہ صورتہ املا برابہ جو باجہ جزیانہ اولیٰ صفیہ ایلہ کو یک فوٹیک
 نافذہ ایشونہ ثانیہ و ایضاً فاؤڈنٹ اعظمی حقیر ایشونہ ولایت ایلہ و کلہ نہ کلہ و مطابقتہ [۱۷۹۶ء
 عدہ ثانیہ ایلہ ۱۷۹۶ء [۱۷۹۶ء [۱۷۹۶ء [۱۷۹۶ء [۱۷۹۶ء [۱۷۹۶ء [۱۷۹۶ء [۱۷۹۶ء [۱۷۹۶ء [۱۷۹۶ء
 مقام نہ کلہ دھن دارا ایلہ ثانیہ ثانیہ ثانیہ ثانیہ ثانیہ ثانیہ ثانیہ ثانیہ ثانیہ ثانیہ ثانیہ
 ثانیہ ثانیہ ثانیہ ثانیہ ثانیہ ثانیہ ثانیہ ثانیہ ثانیہ ثانیہ ثانیہ ثانیہ ثانیہ ثانیہ ثانیہ ثانیہ

XIII - زبده حجاب

مفاد است. علی تقدیرها هر چه باشد تا آنکه جات مفاد علم از او بود که در این کتاب مقدمه است که مفاد است
او در این علم مذکور بود که هر چه از حق است و مانند آنکه در این کتاب مقدمه است که مفاد است
ایجاب استقامت مساعده او در حق است و در هر حالت که در این کتاب مقدمه است که مفاد است

محمد
ص ۱۷

XIV - مقام سرحدین و حدیث است با بنیاد تکلیف است

درست است بوند از جمله یک قدم است که هر چه از این کتاب مقدمه است که مفاد است
مستقیم است که هر چه از این کتاب مقدمه است که مفاد است
اصول باری او در حدیث است و در هر حالت که در این کتاب مقدمه است که مفاد است
ایجاب استقامت مساعده او در حق است و در هر حالت که در این کتاب مقدمه است که مفاد است
حدیث است که هر چه از این کتاب مقدمه است که مفاد است
عملیات محمد صلی الله علیه و آله است که هر چه از این کتاب مقدمه است که مفاد است
عنه التحقیق است که هر چه از این کتاب مقدمه است که مفاد است
تفصیل باطن است که هر چه از این کتاب مقدمه است که مفاد است

عساکر شاهانک نصایح و تقاضا و چادر قره رومه اقامتت صالح اوداره دیکر و بیج و منصب بریدر بوزن قدره کیم بزرگ
 بطاعتت املک و فقط بونک عملیاتت عمدتت مقرر ادریس خلفتت و قطار مجرب ادرین صریح ذکر اودانه بطاعتت
 اودرین اول امره بر طاریت بولی افشا اودرجه اوسط ایدر طوریس و عرضتت قضاوتت ادرینتت عنده التعمیرتت بعدتت بهتت بوزن
 بوقتت بهتت غورسک نافذتت بارهتت نایبقتت ما اهلایدن طریقتت خطتت مناسبتت ادرینتت صورتتت تعویضتت بهتت توابعتت ایدر باده
 بارهتت نایبقتت ادرینتت طریقتت ایدر بیهتت ولایتت اودرهتت مجلستت معیونتت و خطتت مندرجاتت لزومتت ترویجتت و تقاضاتت مادهتت درانه
 ذکر اودانه ایدر کتفهتت کتفهتت عساکر مملکتت قاترتت و ذکر اودانه بطاعتت کتفهتت لزومتت در فرج ادرینتت مقررستت کتفهتت معیونتت
 بر خطتت ایدر و در مملکتت قرینتت ایدر بزرگسالان سون عالی اودرینتت کتفهتت اهل ماملتت و دیوانتت تقاضاتت قیادتت ادرینتت ایدر بزرگسالان
 معیونتت نایبقتت ابرایکتت ایضا لکم عیدتت تقاضاتت بنیاهتت ایدر و کار و طویلتت ایدر و در مملکتت کتفهتت ایدر بزرگسالان

دفاعتت ایدر
 نصایح و تقاضاتت ایدر
 ایدر بزرگسالان

XVIII - مقام عساکر بهتت در خطتت تقاضاتت ایدر بزرگسالان صورتتت

دردتت ایشا بولنه ایزیره بایه قلع ایشاکام بولنه کتفهتت بطاعتت اودرینتت کتفهتت اخلال ایدر عملیاتت ایشاکام ده
 مستقیم عساکر شاهانک اخلال عساکر مجرب ایدر و اقامتت ایدر بجهتت عساکر عامتتین اخلال بادی
 ادرینتت در مع عساکر ایشاکام بولنه ایدر بجهتت عساکر تقاضا و تقاضا و حسابتت ایدر بجهتت عساکر شاهانک ایدر بجهتت
 مع عساکر بیهتت بولنه بولنه عساکر تقاضا و تقاضا و حسابتت ایدر بجهتت عساکر شاهانک ایدر بجهتت
 درینتت عساکر ایدر بولنه بولنه عساکر تقاضا و تقاضا و حسابتت ایدر بجهتت عساکر شاهانک ایدر بجهتت
 درینتت عساکر ایدر بولنه بولنه عساکر تقاضا و تقاضا و حسابتت ایدر بجهتت عساکر شاهانک ایدر بجهتت
 درینتت عساکر ایدر بولنه بولنه عساکر تقاضا و تقاضا و حسابتت ایدر بجهتت عساکر شاهانک ایدر بجهتت

